

Aika 27.10.2026, klo 16:30

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

Käsiteltävät asiat

- § 132 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 133 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 134 Esityslistan hyväksyminen**
- § 135 Talousarvion toteutuminen 1.1.-30.9.2026 / sivistyslautakunta (neljännesvuosiraportti)**
- § 136 Kauhajärven koulun toiminnan lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen**
- § 137 Männikön koulun toiminnan lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen**
- § 138 Hellanmaan koulun toiminnan lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen**
- § 139 Viranhaltijapäätökset / sivistys- ja hyvinvointijohtaja**
- § 140 Viranhaltijapäätökset / sivistyslautakunnan alaiset toimijat**
- § 141 Muut asiat**

Osallistujat

Ilpo Ulvinen, puheenjohtaja
Simo Ikola, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Lassila, sihteeri
Outi Hakala
Eeva Jylhä
Vappu Kangas
Samuli Kylkisalo
Marjo Lakso
Markku Mäenpää
Arttu Nikkari
Teija Ylimäki
Nando Bäcklund
Carita Jussinmäki, Opetuspäällikkö
Anneli Jäätteenmäki
Satu Kankare, Kaupunginjohtaja
Harri Seppälä
Jussi Vaahtoniemi
Mika Kamunen

§ 132

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Lapuan kaupungin hallintosäännön 16 luvun 119 §:n mukaan toimielin pitää kokouksensa päättämäänsä aikana ja päättämässään paikassa.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen.

Hallintosäännön 16 luvun 120 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Kuntalain 103 §:n 2 momentin mukaan lautakunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 133

Pöytäkirjan tarkastus

Lapuan kaupungin hallintosäännön 16 luvun 140 §:n 3 momentin mukaan pöytäkirja tarkistetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Sivistyslautakunta voi päättää pöytäkirjan tarkistamisesta kiireellisissä asioissa tarvittaessa myös erikseen.

Pöytäkirja allekirjoitetaan sähköisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunnan sihteeri ilmoittaa kokouksessa pöytäkirjan tarkastusvuorossa olevat jäsenet niin, että tarkastusvuorot jakautuvat jäsenille tasapuolisesti koko valtuustokauden ajalle.

§ 134

Esityslistan hyväksyminen

Lapuan kaupungin hallintosäännön 16 luvun 120 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä siinä käsiteltävät asiat.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimitielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta hyväksyy esityslistan.

§ 135

Talousarvion toteutuminen 1.1.-30.9.2026 / sivistyslautakunta (neljännesvuosiraportti)

LAPDno-2025-1103

Valmistelijat / lisätiedot:

Katja Korkiamäki, Varhaiskasvatuspäällikkö, katja.korkiamaki@lapua.fi
Carita Jussinmäki, Opetuspäällikkö, carita.jussinmaki@lapua.fi
Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, mika.kamunen@lapua.fi
Tiina Lassila, Hallintosihteeri, tiina.lassila@lapua.fi

Liitteet

- 1 Ta 26 / sivistyslautakunta / käyttötalouden toteuma 1.1.-30.9.2026
- 2 Ta 26 / sivistyslautakunta / käyttötalouden toteuma toimialoittain 1.1.-30.9.2026
- 3 Ta 26 / sivistyslautakunta / investoinnit 1.1.-30.9.2026
- 4 Sivistyslautakunta tavoitteiden toteutuminen 1.1.-30.9.2026

Vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden 2. kohdan mukaan:

"2. Määrärahojen seuranta ja raportointi

Toimielimen velvollisuutena on huolehtia siitä, että toimielimen/tulosalueen tulot kertyvät ja määrärahat eivät ylitä. Määrärahojen riittävyyden turvaamiseksi on menojen käyttö ajoitettava siten, että talousarviovuoden aikana mahdollisesti syntyvät yllättävätkin menot voidaan kattaa.

Talousarvion ylitysuhiista ja toimenpiteistä niiden torjumiseksi on raportoitava välittömästi kaupunginhallitukselle. Mikäli valtuuston myöntämät määrärahat uhkaavat ylittyä, toimielimen tulee välittömästi ryhtyä etsimään ylitykselleen kate omasta toiminnastaan. Tämä merkitsee toimintamenojen karsimista hyväksyttyyn käyttösuunnitelmaan verrattuna. Toimielimen ja niiden alaisten vastuualueiden on reagoitava mahdollisiin ylityksiin käymällä läpi toimintaan liittyvät tuottavuustoimet ja säästökohteet kokonaisraamissa pysymiseksi.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuoden aikana neljännesvuosittain ajoilta 31.3., 30.6., 30.9 sekä tilinpäätösaiheessa ajalta 31.12. Raportissa toimielimet esittävät ennusteensa talouden ja tavoitteiden toteutumisesta koko talousarviovuoden aikana. Raportin yhteydessä annetaan selvitys myös investointien toteutumisesta. Neljännesvuosiraporttien lisäksi määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista seurataan kuukausiraporttien avulla. Kaupunginhallitukselle annettavien kuukausiraporttien toimitusajankohdat sovitetaan kirjanpidon valmistumisen mukaan kaupunginhallituksen kokousrytmiin."

Sivistyslautakunnan talousarvion toteutuminen ajalta 1.1.-30.9.2026 toimialoittain (toimintakulut sisältävät sisäiset vuokrat):

opetustoiminta:

	TA 2026	Tot. 09/2026	Tot-%
Toimintatuotot	519.778	404.015	77,7
Toimintakulut	-19.095.110	-14.711.681	77,0
Toimintakate	-18.575.332	-14.307.666	77,0

ohjaajat:

	TA 2026	Tot. 09/2026	Tot-%
Toimintatuotot	148.700	56.170	37,8
Toimintakulut	-1.058.963	-770.527	72,8
Toimintakate	-910.263	-714.358	78,5

varhaiskasvatus:

	TA 2026	Tot. 09/2026	Tot-%
Toimintatuotot	253.100	201.772	79,7
Toimintakulut	-9.572.870	-7.018.236	73,3
Toimintakate	-9.319.770	-6.816.464	73,1

sisäinen hallinto:

	TA 2026	Tot. 09/2026	Tot-%
Toimintatuotot	366.500	25	
Toimintakulut	-772.050	-513.512	66,5
Toimintakate	-405.550	-513.487	126,6

hallinto:

	TA 2026	Tot. 09/2026	Tot-%
Toimintatuotot	0	9.383	
Toimintakulut	-821.805	-240.563	29,3
Toimintakate	-821.805	-231.180	28,1

Sivistyslautakunnan talousarvion toteutuminen ajalta 1.1.-30.9.2026:

	TP 2025	Tot. 09/2025	Tot.-%	TA 2026	Tot. 09/2026	Tot.-%
Toimintatuotot	1.103.456	674.243	61,1	1.288.078	671.365	52,1
Toimintakulut	-29.364.956	-21.729.008	74,0	-31.320.798	-23.254.519	74,2
Toimintakate	-28.261.499	-21.054.765	74,5	-30.032.720	-22.583.153	75,2

Tarkempi erittely ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen liitteinä.

INVESTOINNIT

Talousarvion 2026 investointien toteuma 1.1.-30.9.2026:

--	--	--	--

	TA 2026	TOT 09/2026	Tot-%
97001 Yläkoulu	-28.000	-25.075	89,6
97002 Lukio	-10.000	-9.715	97,1
97003 Alakoulut	-35.000	-32.197	92,0
97051 Varhaiskasvatus	-10.000	-9.555	95,5

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta merkitsee sivistyslautakunnan alaisen talouden ja toiminnan toteutumisen ajalta 1.1.-30.9.2026 tiedokseen ja toimittaa sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi.

§ 136

Kauhajärven koulun toiminnan lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen

LAPDno-2024-823

Valmistelijat / lisätiedot:

Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, mika.kamunen@lapua.fi
Carita Jussinmäki, Opetuspäällikkö, carita.jussinmaki@lapua.fi
Riina Turja, Hyvinvointikoordinaattori, riina.turja@lapua.fi
Tiina Lassila, Hallintosihteeri, tiina.lassila@lapua.fi
Mirva Korpi, Tekninen johtaja, mirva.korpi@lapua.fi

Liitteet

- 1 Perusopetuksen oppilasennuste 2027-2032 (20.9.2026)
- 2 Lapuan alakoulut kartalla
- 3 Lapsivaikutusten arviointi - Lapuan perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026
- 4 Lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti
- 5 Kuulemistilaisuus 21.10.2026 Kauhajärvi

Lapuan kaupungin palveluverkkoa on käsitelty aikaisemmin seuraavissa kokouksissa:

Sivistyslautakunta, § 123,21.11.2024
Kaupunginhallitus, § 349,02.12.2024
Kaupunginvaltuusto, § 86,09.12.2024
Sivistyslautakunta, § 60,28.04.2025
Sivistyslautakunta, § 128,08.10.2025
Sivistyslautakunta, § 129,08.10.2025
Sivistyslautakunta, § 153,20.11.2025
Sivistyslautakunta, § 154,20.11.2025
Kaupunginhallitus, § 422,01.12.2025
Kaupunginhallitus, § 424,01.12.2025
Kaupunginvaltuusto, § 92,08.12.2025
Kaupunginvaltuusto, § 91,08.12.2025
Sivistyslautakunta, § 170,11.12.2025
Sivistyslautakunta, § 22,18.02.2026
Sivistyslautakunta, § 110,26.08.2026
Sivistyslautakunta, § 109,26.08.2026
Kaupunginhallitus, § 276,14.09.2026
Kaupunginhallitus, § 277,14.09.2026
Kaupunginvaltuusto, § 42,21.09.2026
Kaupunginvaltuusto, § 43,21.09.2026

Lisämateriaalia: Lapuan kaupungin kotisivut

Perustelut

Alakoulujen palveluverkon kokonaistilanne

Lapuan perusopetuksen palveluverkkoa on tarkasteltu kattavasti vuoden 2026 aikana kaikkien Lapuan alakoulujen osalta huomioiden pedagogiikka, hyvinvointi, kiinteistöt, henkilöstö, koulukuljetukset, käyttötalous, investoinnit sekä lapsivaikutukset.

Tarkastelun lopputulemana voidaan todeta, että alle 35 oppilaan koulut eivät ole pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisia. Jotta perusopetus voidaan järjestää kaikille oppilaille tasapuolisesti lain säätämällä tavalla, pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi, tulee palveluverkkoa supistaa. Jo tällä hetkellä kaikki lapualaiset alakoululaiset mahtuisivat neljään suurimpaan alakouluun, mutta hyvinvointi- ja elinvoimanäkökulma puoltavat kyläkoulujen jatkumista.

Oppilasmäärän pieneneminen 50-60 oppilaalla vuosittain (viimeisin oppilasennuste 20.9.2026 liitteenä) ja kaupungin taloudellinen tilanne edellyttävät toimenpiteitä.

Tällä hetkellä Lapualla toimii 11 alakoulua, yksi yläkoulu ja yksi lukio. Lapuan alakoulujen sijainti karttapohjalla liitteenä. Alakoulujen täyttöaste on tällä hetkellä 30-80% ja täyttöaste pienenee edelleen oppilasmäärien vähentyessä.

Oppilasmääriä on seurattu säännönmukaisesti useamman kerran vuodessa ja oppilasennusteista on tiedotettu sivistyslautakunnalle sekä kouluille. Oppilasmäärien väheneminen on ollut ennakoitavissa jo useiden vuosien ajan.

Koulujen nykyiset oppilasmäärät sekä oppilasmääräennusteet lukuvuodelle 2027–2028:

koulu	oppilasmäärä lv 2026-2027	oppilasennuste lv 2027-2028
Alanurmon koulu	107	100
Haapakosken koulu	40	40
Hellanmaan koulu	25	26
Kauhajärven koulu	17	14
Keskuskoulu	266	242
Liuhtarin koulu	149	148
Männikön koulu	28	24
Poutun koulu	55	48
Ritavuoren koulu	192	192
Ruhan koulu	44	41
Tiistenjoen koulu	35	32

Kunnan taloudellinen tilanne ja sen kehitys

Suomessa on heikko taloussuhdanne: Suomen talous toipuu hitaasti ja työttömyys on korkealla (9,4%). Tämä vaikuttaa verotuloihin. Vuosi 2025 oli kuntataloudelle vaikea, sillä verotuloennusteita on laskettu. Vuosi 2026 ei tuo helpotusta taloustilanteeseen. Myös kustannuspaineet kasvavat, sillä uusi kolmivuotinen palkkasopimus nostaa henkilöstökustannuksia. Lisäksi valtionosuuksien uudistus vuoden 2027 alusta vaikuttaa kuntien taloudelliseen tilanteeseen merkittävästi. Talousarviovuodelle 2027 kaupungin säästötavoite on 3,7 miljoonaa euroa, josta sivistystoimen osuus on 2,06 miljoonaa euroa.

Ennusteiden mukaan alakoulujen oppilasmäärä vähenee Lapualla vuosittain n. 50 oppilaalla seuraavien kuuden vuoden aikana. Valtionosuus 7-12 vuotiain lasten osalta on vuonna 2026 8.172 euroa/lapsi. Lasten määrän väheneminen ja sen vaikutus Lapuan kaupungin saamaan valtionavustukseen on yli 400.000 euroa/vuosi.

Opetustoimen talousarvion tilanne vuodelle 2027 ja taloudelliset perusteet palveluverkon tiivistämisen valmistelutyölle

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 17.8.2026 §221 hyväksynyt lautakunta-kohtaiset toimintakaterat ja säästötavoitteet:

SIVISTYS- LAUTAKUNTA	TA 2026	Perusraami 2027	Muutos €	Säästötavoite
	-23.004.400	-23.629.000	-624.600	-2.063.741

Talousarviosta eriteltynä alakoulujen osuus (opetustoiminta, ohjaajat ja sisäinen hallinto):

	TA 2026	TA 2027	Muutossumma
Toimintatuotot	1.034.978	932.900	102.078
Toimintakulut	-15.294.363	-15.563.300	-268.937
Toimintakate	-14.259.385	-14.630.400	-371.015

Vaikka kouluverkkoa tiivistettäisiin, valtionrahoituksen vähentyessä säästöjä tulee hakea kaikesta opetuksesta = opettavien tuntien määrä, luokkakokojen kasvattaminen, kyläkoulujen positiivisen syrjinnän lopettaminen (tuntikehyksen myöntäminen samalla kertoimella kuin isommille kouluille). Kaikkein pienemmillä kouluilla (alle 35 oppilasta) vaarantuu suuresti mahdollisuus toteuttaa opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Kaupunginvaltuuston 21.9.2026 tekemä päätös:

Kaupunginvaltuuston 9.12.2024 § 86 päättämästä koulu-kohtaisesta oppilasmäärärajasta luovutaan.

Tämän vuoksi Lapuan kouluverkon strateginen kehittäminen käynnistetään osana kaupungin elinkeino-, asunto- ja maaseutupoliittikkaa sekä maankäytön suunnittelua. Tavoitteena on kehittää kouluverkkoa ja sen ympärillä olevia alueita pitkäjänteisesti siten, että kouluverkkoa koskevat ratkaisut ja kaupungin muu strateginen kehittäminen tukevat toisiaan. Työ kytketään seuraavan kaupunkistrategian valmisteluun.

Strategisen kehittämisen lähtökohtana kouluverkkoa tarkastellaan kolmena alueellisenä kokonaisuutena:

- 1. Hellanmaa-Pouttu-Ritavuori, elinkeinopoliittinen painotus*
- 2. Ruha-Alanurmo-keskusta-Liuhtari, asuntopoliittinen ja maankäyttölinen painotus*
- 3. Tiistenjoki-Männikkö-Haapakoski, kyläyhteisö- ja maaseutupoliittinen painotus*

Alueelliset kokonaisuudet ja niiden strategiset painotukset otetaan lähtökohdaksi kouluverkon pitkäjänteisessä kehittämisessä ja seuraavan kaupunkistrategian valmistelussa.

Sivistyslautakunnan kokouksessa 23.9.2026 § 126 Muut asiat, kohdassa kolme, todetaan seuraavaa:

Sivistyslautakunnan talousarvion 2027 laadinta edellyttää löytämään yli kahden miljoonan euron säästöt. Rakennemuutokset alakoulujen palveluverkossa mahdollistavat merkittävän säästöpotentiaalin. Kaupunginvaltuuston 21.9.2026 tekemä päätös mahdollistaa edelleen, että palveluverkkoon voidaan tehdä muutoksia. Tämän johdosta valmistelut päätöksenteon tueksi, koskien Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen mahdollista lakkauttamista 1.8.2027 alkaen, aloitetaan. Valmistelut sekä päätökset pyritään saamaan valmiiksi syksyn 2026 aikana.

Tällä hetkellä talousarvioesitykseen on jo sisällytetty kaupungin kolmen pienimmän koulun lakkauttaminen. Tällä toimenpiteellä ei vielä saavuteta sivistyslautakunnalle asetettuja säästötavoitteita. Säästötavoitteesta puuttuu edelleen lähes 1,9 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus palautti kokouksessaan 19.10.2026 §309 talousarvion uudelleen valmisteluun. Mahdollista on, että nyt lakkautettavaksi esitettävien koulujen lisäksi tulee harkittavaksi muidenkin koulujen toiminnan lakkauttaminen säästötavoitteisiin pääsemiseksi.

Koulutoiminnan lakkauttamisen valmistelu

Yksittäisen koulun lakkauttamisen valmistelut pohjautuvat aiempaan vuosien 2025–2026 palveluverkkoselvitykseen, jota on täsmennetty ajantasaisella numeerisella tiedolla sekä kuulemisilla.

Talousarvioesityksen valmistelu vuodelle 2027 on tuonut lisäpainetta taloudellisesta näkökulmasta palveluverkon supistamiselle. Pienimmät koulut ovat oppilaskohtaiselta hinnaltaan kalleimpia ylläpitää ja lisäksi resurssien väheneminen taloudellisten syiden vuoksi vaarantaa perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestämisen. Näistä lähtökohdista on aloitettu valmistelut päätöksenteon tueksi palveluverkon muutokseen koskien Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen mahdollista lakkauttamista 1.8.2027 alkaen.

Prosessi on edennyt seuraavasti:

Alakoulujen rehtoreita on tiedotettu lakkauttamisten valmisteluiden aloittamisesta 30.9.2026 ja aiheesta on lähtenyt seuraava yleistiedote opetushenkilöstölle sekä huoltajille Wilman/Daisyn kautta 1.10.2026:

Perusopetuksen toteuttaminen lain säätämällä tavalla, pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi vaatii Lapuan alakoulujen palveluverkon supistamista. Perustellusti alle 35 oppilaan kouluilla edellä mainitut kriteerit eivät täyty (vrt. Lapuan kaupungin palveluverkkosuunnitelma 2026). Tämän vuoksi sivistyslautakunnalle tullaan esittämään pienimpien yksiköiden lakkauttamista 1.8.2027 alkaen.

Valmistelussa on Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen lakkauttaminen. Sivistyslautakunnan ponsiesityksestä johtuen valmistelussa on myös Haapakosken ja Männikön koulujen yhdistäminen siten, että koulutoiminta järjestetään fyysisesti Männikön koulun tiloissa.

Ennen päätösesitystä kuullaan oppilaita, huoltajia ja kyläyhteisöjä. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointijohtaja on tehnyt päätöksen yt-menettelyn käynnistämisestä Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen vakituista opetushenkilöstöä koskien.

Oppilaille järjestetään vierailu mahdollisilla uusilla kouluilla ja he käyvät oman opettajan johdolla keskustelun uuteen kouluun siirtymisen herättämistä ajatuksista. Lisäksi kysytään huoltajien näkemystä tulevasta uudesta koulusta erillisellä kyselyllä. Kysely suunnataan niin nykyisten oppilaiden huoltajille kuin vasta varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajille, ja siitä tiedotetaan erikseen.

Avoimet kuulemistilaisuudet järjestetään seuraavasti:

ti 20.10.2026 klo 17:00 Männikön koulu

ti 20.10.2026 klo 19:00 Haapakosken koulu

ke 21.10.2026 klo 17:00 Kauhajärven koulu

ke 21.10.2026 klo 19:00 Hellanmaan koulu

Valmistelu etenee päätöksentekoon sivistyslautakunnan edelleen kaupunginhallitukselle 2.11.2026 ja kaupunginvaltuustolle kokoukseen 27.10.2026 ja siitä 9.11.2026. Mikäli kaupunginvaltuusto päättää lakkauttaa koulun, kevään 2027 aikana toteutetaan suunnitelmallista yhteistyötä koulujen kesken, jotta siirtymä uuteen kouluun on mahdollisimman sujuva koulutyön alkaessa syksyllä 2027.

Wilma/Daisy-tiedotuksen lisäksi prosessista on tiedotettu kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Yhteistoimintaneuvottelut opetushenkilöstön osalta on käyty 7. - 21.10.2026 välisenä aikana.

Kartoitus Kauhajärven koulun osalta päätöksenteon tueksi

Kauhajärven koulun oppilasmäärät sekä oppilasmääräennusteet lukuvuodelle 2026–2032:

LUKUVUOSI	1.	2.	3.	4.	5.	6.	1-6 luokat
26-27	1	1	3	3	3	6	17
27-28	3	1	1	3	3	3	14
28-29	2	3	1	1	3	3	13
29-30	2	2	3	1	1	3	12
30-31	0	2	2	3	1	1	9
31-32	1	0	2	2	3	1	9

Kauhajärven koulukiinteistön nykykunto

Kauhajärven koulun rakennusvuosi on 1956, peruskorjausvuosi 1982 ja perusparannusvuosi 2023. Koulun kuntoluokka on 38,7 % ja korjausvelkaa koululle on kertynyt 1.180.470€. Investointitarve on noin 550.000€, joista merkittävimmät ovat tilapintojen ja osien uusiminen sekä sisävalaisimien uusiminen ja kiinteistöautomaation kunnostus.

Koulutilojen käyttö muuhun kuin opetustarkoitukseen

Kauhajärven koulun iltakäyttö: Lentopallo, kansalaisopiston zumba, sähly, (kyläyhdistys, maa- ja kotitalousnaiset satunnaisesti).

Pedagogiset seikat

Pienten ja isojen koulujen eroavaisuuksien vertailu pedagogisesta näkökulmasta tuo esiin, että molemmilla koulutyypeillä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa, esimerkiksi yhteisöllisyyden, opetusryhmien koon ja opetuksen järjestämisen suhteen.

Pienissä kouluissa yhteisöllisyys on tiivistä ja opettajan vastuu laajempi, kun taas isoissa kouluissa opetusryhmät ovat usein homogeenisempia ja resurssit monipuolisempia. Lisäksi eroja on havaittavissa henkilöstön monipuolisuudessa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamismahdollisuuksissa. Eroja ilmenee myös valinnaisaineiden tarjonnassa ja eriyttämiseen käytettävissä olevassa ajassa.

Yli 35 oppilaan kouluilla voidaan tämänhetkisin taloudellisilla resursseilla vielä varmistaa opetussuunnitelman mukainen opetus (tarkoituksenmukainen laadukas pedagogiikka, tuen antaminen, opiskeluhoito, turvallisuus).

Arvio koulun rakenteesta lv.2027-2028

Mikäli Kauhajärven koulun toiminta jatkuu omana yksikkönään, niin 1.8.2027 alkaen koulussa on lukuvuoden alkaessa 14 oppilasta, jotka opiskelevat yhdysluokassa 1-6. Koulussa on yksi luokanopettaja ja lisäksi erityisopettaja käy koululla yhtenä päivänä viikossa. Opiskeluhoitoon henkilöstön laskennallinen määrä koulussa olisi kuraattori n. 1krt/9vko, terveydenhoitaja n.1krt/6vko ja psykologi n. 1krt/11vko. Oppilaiden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen saaminen vaarantuu, tukea tarvitsevien oppilaiden oikeudet eivät todennäköisesti toteudu, oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi vaarantuu ja turvallisen koulupäivän toteutuminen on iso haaste.

Henkilöstösuunnitelma opetushenkilökunnan osalta

Mikäli koulun toiminta lakkautuu, opetushenkilöstön osalta vakituiselle henkilöstölle määritellään uusi viranhoitopaikka osana vuosittaista työkiertoprosessia. Yhteistoimintaneuvottelut on käyty 7.-21.10.2026 välisenä aikana.

Koulukuljetukset

Lapuan kaupungin koulukuljetukset ovat edellisen kerran kilpailutettu lukuvuodelle 2021 - 2022 mallilla (3+1+1) ja olivat voimassa vielä lukuvuoden 2025-2026. Lapuan kaupunginhallitus teki kokouksessaan 30.3.2026 §112 päätöksen hankkia koulukuljetukset lukuvuodelle 2026-2027 suorahankintana. Uusi koulukuljetuskilpailutus tehdään kevään 2027 aikana ja se tulee voimaan lukuvuodesta 2027-2028 alkaen. Tulevassa kilpailutuksessa otetaan huomioon mahdolliset palveluverkon muutokset sisältäen perusopetuslain mukaiset odotusten ja kuljetusten aikaiset maksimiatjat (alakoululaisilla 2,5 h).

Taloudelliset vaikutukset

Kauhajärven koulun oppilaskohtainen hinta on noussut korkeaksi pienen oppilasmäärän ja koulurakennuksen matalan täyttöasteen vuoksi.

Kaavio oppilaskohtaisista kustannuksista liitteenä olevassa kuulemistilaisuuden materiaalissa.

Mikäli koulutoiminta lakkautuu Kauhajärven koululla, ovat säästöt käyttötaloudessa yhteensä n.129.200€/vuosi. Vuosittainen säästö koostuu opetuksen osuudesta (n. 43.200€) ja teknisen toimen osuudesta (n. 92.000€). Lisäkustannuksia tuovat koulukuljetukset arviolta (n.6.000€).

Vuoteen 2036 mennessä suunniteltu investointien määrä on 412.000€. Yhdeksän vuoden aikana 1.1.2028-31.12.2036 kokonaissäästö käyttötaloudessa olisi n.1.574.800€.

Lähikoulun osoittamismenettely / mahdollisten uusien lähikoulujen vertailu

Mikäli Kauhajärven koulun toiminta lakkautuu, opetuksen järjestäjä (Lapuan kaupunki) osoittaa Kauhajärven koulun oppilaille lähikoulun Lapualta 1.8.2027 alkaen. Huoltajat voivat edelleen ilmoittaa lapsen myös toissijaiseen kouluun, mutta tällöin huoltajat vastaavat itse koulukuljetuksesta.

Kartoituksen yhteydessä Kauhajärven koulun oppilaiden osalta on vertailtu kahta eri lähikouluvaihtoehtoa. Ne ovat Tiistenjoen ja Ritavuoren koulut. Koulut ovat valikoituneet lähikouluvaihtoehdoiksi maantieteellisen sijaintinsa perusteella sekä siten, että vertailussa on kyläkoulu ja taajaman koulu.

Tiistenjoki

Tiistenjoen koulu on valmistunut vuonna 1965. Viimeisten 10 vuoden aikana koulurakennukseen on investoitu noin 550.000 euroa. Investoinnit ovat kohdistuneet lähinnä vesikaton korjaukseen, viemärisaneeraukseen, tilamuutoksiin sekä lämmitysjärjestelmien korjauksiin.

Seuraavan viiden vuoden aikana Tiistenjoen koulun investointitarve on yhteensä noin 390.000 euroa. Keskeisimmät korjauskohteet ovat rakennusautomaatio saneeraus, tilapintojen uusiminen sekä LVI-järjestelmien saneeraus.

Tiistenjoen kouluun mahtuisivat kaikki Kauhajärven koulun oppilaat. Koululla on tilat ja välineet taito- ja taideaineiden opetukseen. Piha-alue on monipuolinen. Koulussa on oma valmistuskeittiö ja ruokala. Tämän hetkisen tilanteen mukaan, kaikki Kauhajärven koulun oppilaat kuuluisivat kuljetusoikeuden piiriin.

yhdistetty oppilasennuste vuosille 2027-2032

Kauhajärvi, Tiistenjoki

	1	2	3	4	5	6	yht.
27-28	6	6	4	8	9	13	46
28-29	7	6	6	4	8	9	40
29-30	5	7	6	6	4	8	36
30-31	4	5	7	6	6	4	32

31-32	5	4	5	7	6	6	33
-------	---	---	---	---	---	---	----

Vaikka Kauhajärven oppilaat siirtyisivät Tiistenjoelle, koulun oppilasennuste laskee muutaman vuoden kuluttua uudelleen alle kriittisen rajan, jotta opetus voidaan järjestää opetussuunnitelman mukaisesti. Ritavuoren koulu jää vajaakäytölle.

Ritavuori

Ritavuoren koulu- ja päiväkotikokonaisuus on nykyaikainen uudisrakennuskohde. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa elokuussa 2020 otettiin käyttöön alakoulu- ja esiopetustilat. Kokonaisuus täydentyi maaliskuussa 2023, jolloin uusi päiväkotirakennus aloitti toimintansa samalla tontilla. Seuraavan viiden vuoden aikana Ritavuoren koululla ei ole investointitarvetta.

Ritavuoren koulussa on tilaa n. 280 oppilaalle, joten Kauhajärven oppilaat mahtuisivat tiloihin hyvin. Taito- ja taideaineiden opetukseen löytyvät uudet tilat ja välineet. Piha-alue on monipuolinen. Koulun yhteydessä toimii keskuskeittiö ja koulussa on ruokala. Tämän hetkisen tilanteen mukaan, kaikki Kauhajärven koulun oppilaat kuuluisivat kuljetusoikeuden piiriin.

Yhdistetty oppilasennuste vuosille 2027-2032

Kauhajärvi, Ritavuori

	1	2	3	4	5	6	yht.
27-28	29	35	33	31	38	40	206
28-29	32	29	35	33	31	38	198
29-30	32	32	29	35	33	31	192
30-31	19	32	32	29	35	33	180
31-32	14	19	32	32	29	35	161

Kauhajärven oppilaiden siirtymisestä huolimatta Ritavuoren koulu jää vajaakäytölle.

Huoltajien näkemys lähikoulusta

Huoltajien näkemystä mahdollisesta uudesta lähikoulusta kartoitettiin kyselyn avulla, joka teetettiin Webropol-muotoisena ajalla 2.-22.10.2026. Kyselystä tiedotettiin huoltajia Wilman ja Daisyn kautta seuraavasti:

Hyvät huoltajat,

Kaupungissamme selvitetään parhaillaan Lapuan perusopetuksen palveluverkon tulevaisuutta ja pohditaan kaikkein pienimpien koulujen mahdollista sulkemista. Mitään lopullisia päätöksiä koulujen tulevaisuudesta ei ole tehty.

Teemme alustavaa kartoitusta koulupiirin alueen huoltajien toiveista uuden koulun suhteen, mikäli lapsenne nykyisen koulun toiminta päättyisi. Kysely on suunnattu Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen nykyisten oppilaiden huoltajille sekä kaupungin varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajille kyseisissä koulupiireissä. Tavoitteenamme on ensisijaisesti pystyä sijoittamaan kaikki saman koulupiirin oppilaat

samaan uuteen kouluun. Tämä pohjautuu myös aiemmissa lasten kuulemisissa esiin nousseeseen vahvaan toiveeseen siitä, että tuttujen kavereiden kanssa voitaisiin jatkaa koulupolkua yhdessä.

Huomioitahan, että tämä kysely on alustava kartoitus toiveistanne. Lopulliseen lähikoulun määräytymiseen vaikuttavat toiveiden lisäksi myös muut tekijät, kuten pedagogiset seikat, koulutilojen riittävyys ja oppilaskuljetusten reitit.

Kyselyn tulosten perusteella Kauhajärven koulun huoltajista 38% toivoo oppilaiden lähikouluksi Tiistenjoen koulua ja 46% Ritavuoren koulua. Muun vaihtoehdon valitsisi huoltajista 15%. Muina vaihtoehtoina on mainittu Poutun koulu sekä koulu Alajärven kaupungin alueella.

Kuulemisissa esiin nousi, että koulun rooli syrjäisemmän kyläyhteisön kokoavana keskuksena korostuu, ja pisimmät koulumatkat, varhaiset aamulähdöt sekä huonokuntoiset tiestöt herättävät syvää huolta perheiden arjen jaksamisesta. Samaan aikaan huoltajat ja lapset tunnistavat tarpeen laajemmille kaveripiireille.

Kyselyn avoimia palautteita on hyödynnetty lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportin materiaalina.

Arviointi päätösehdotusten vaikutuksista, muun muassa lapsiin kohdistuvista vaikutuksista

Päätöksenteon tueksi on laadittu Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen lakkauttamisen valmisteluun kuuluva lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti. Raportti syventää aiempaa lapsivaikutusten arvioinnin raporttia koko perusopetuksen palveluverkon osalta ja tarkastelee vaikutuksia oppilaisiin, huoltajiin ja kyläyhteisöihin kuulemisten ja kyselyiden pohjalta.

Kuulemisten perusteella koululla on suuri merkitys kylien elinvoimalle, perheiden arjen sujuvuudelle ja lasten turvallisuudentunteelle. Samalla kuulemisissa nousi esiin toive nykyistä laajemmista vertaisryhmistä ja kaveripiireistä, minkä lisäksi lapset näkivät suuremmissa kouluissa runsaasti myönteisiä puolia, kuten monipuoliset opetus- ja leikkitilat.

Skenaariotarkastelussa tunnistettiin, että nykytilan säilyttäminen turvaa tutun arjen, lähipalvelut ja kylien elinvoiman, mutta ylläpitää palveluverkon taloudellisia ja rakenteellisia haasteita sekä perheiden epätietoisuutta. Toiseen pienempään kouluun siirtyminen säilyttää pienen kouluyhteisön edut, mutta siihen liittyy riski ratkaisun väliaikaisuudesta, tilojen toimivuudesta sekä koulumatkojen turvallisuudesta. Suurempaan kouluun siirtyminen tarjoaa nykyaikaiset tilat, laajemmat vertaisryhmät ja pysyvyyttä koulupolulle, mutta aiheuttaa eniten muutoskuormitusta, pidentää koulumatkoja ja heikentää välillisesti kylien elinvoimaa.

Ratkaisusta riippumatta jatkovalmistelussa on varmistettava koulumatkojen turvallisuus ja kuljetukset, yksilöllinen tuki siirtymävaiheessa, luottamusta rakentava viestintä sekä päätöksenteon pitkäjänteisyys. Osallistamisaineistoa tulee päätöksenteossa tarkastella rinnakkain pedagogisten selvitysten ja laajemman palveluverkkoraportin kanssa.

Lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti liitteenä.

Johtopäätökset

Kaupungin lakisääteinen tehtävä on toteuttaa perusopetusta perusopetuslain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilaiden tulee saada joka päivä opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea sekä opiskeluhuollon palveluita. Opetusryhmät tulee muodostaa tarkoituksenmukaisesti ja koulussa tulee olla riittävä määrä opetushenkilöstöä.

Kaupungin tämänhetkisessä taloustilanteessa sivistystoimelle suunnatulla resurssilla edellä mainittuja tavoitteita ei pystytä toteuttamaan kaupungin pienimmissä kouluissa. Pienemmät yksiköt vaativat toimiakseen suhteessa isommat resurssit kuin isommat koulut, joissa saman resurssin suuntaaminen laajemmalle oppilasmäärälle on tehokkaampaa tuottaen monipuolisempia palveluita. Alle 35 oppilaan kouluissa ryhmistä muodostuu liian heterogeenisia, jotta opettajalla olisi mahdollisuus antaa kaikille oppilaille heidän tarvitsemaansa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Pienillä kouluilla ei voida tarjota tukea tarvitseville oppilaille kaikkia oppilaskohtaisen tuen muotoja (erityisluokanopettajan opetus). Hyvinvointialueen tuottamat opiskeluhuollon palvelut jäävät hyvin vähäisiksi pienillä kouluilla, sillä palvelua kohdennetaan ensisijaisesti laskennallisin perustein.

Kaiken kaikkiaan suuremmissa yksiköissä oppilaille voidaan tarjota monipuolisemmat ja tiiviimmät oppimisen tuen, erityisopetuksen sekä opiskeluhuollon palvelut. Lisäksi isommissa kouluissa opetusryhmät muodostuvat pääasiallisesti samanikäisistä lapsista, mikä antaa opettajalle enemmän aikaa yksilölliselle eriyttämiselle sekä vältetään opetussuunnitelman vaarantuminen erittäin pienten koulujen moniasteisissa yhdysluokissa. Suurempi kouluyhteisö myös laajentaa lasten sosiaalisia verkostoja, tarjoaa enemmän kaverivaihtoehtoja sekä tukee paremmin vähemmistöryhmien vertaistuen saantia.

Opettajat toivovat kouluyhteisöltä ensisijaisesti yhteistyötä muiden opettajien kanssa sekä tuen resursseja. Nämä molemmat vaarantuvat kouluyhteisön ollessa liian pieni. Hyvin pienessä kouluyhteisössä vastuut kasautuvat yksittäisille opettajille työkuorman kasvaessa suureksi. Aikuisten määrän ollessa koululla vähäinen, myös turvallisuusriskit kasvavat (valvonnan järjestäminen välitunneilla, siirtymissä ym.).

Mikäli Kauhajärven koulu jatkaa toimintaa omana yksikkönään, niin 1.8.2027 alkaen koulussa on lukuvuoden alkaessa 14 oppilasta, jotka opiskelevat yhdysluokassa 1-6. Koulussa on yksi luokanopettaja ja lisäksi erityisopettaja käy koululla yhtenä päivänä viikossa. Opiskeluhoollon henkilöstön laskennallinen määrä koulussa olisi kuraattori n. 1krt/9vko, terveydenhoitaja n.1krt/6vko ja psykologi n. 1krt/11vko. Oppilaiden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen saaminen vaarantuu, tukea tarvitsevien oppilaiden oikeudet eivät todennäköisesti toteudu, oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi vaarantuu ja turvallisen koulupäivän toteutuminen on iso haaste.

Perusopetuslain ja opetussuunnitelman toteutumiseksi, hyvinvoinnin edistämiseksi ja turvallisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä, että Kauhajärven koulun toiminta lakkaa 1.8.2027 alkaen ja oppilaille osoitetaan uusi lähikoulu. Lisäksi kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi on vastuullista tiivistää palveluverkkoa ja ennakoida oppilasmäärien laskua. Vähentämällä koulujen määrää, opetusta voidaan toteuttaa taloudellisesti tehokkaammin ja samalla monipuolisemmin oppilaiden eduksi.

Kauhajärven koulun oppilaiden mahdolliseksi tulevaksi lähikouluksi on kartoitettu Tiistenjoen ja Ritavuoren kouluja. Molemmissa vaihtoehtoissa opetus ja oppimisen tuki voidaan järjestää lakisääteisesti ja tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Tulevina lukuvuosina Tiistenjoen koulun oppilasmäärä kuitenkin laskee Kauhajärven oppilaista huolimatta alle kriittisen rajan, joten siirtyminen ei ole perusteltua. Lisäksi huoltajista 46% toivoo uudeksi lähikouluksi Ritavuoren koulua, 38% Tiistenjoen koulua.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle päätettäväksi seuraavaa:

1. Kauhajärven koulun toiminta lakkautuu 1.8.2027 alkaen.
2. Kauhajärven koulun oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Ritavuoren koulu 1.8.2027 alkaen.
3. Kauhajärven koulun opetushenkilöstön osalta vakituiselle henkilöstölle määritellään uusi viranhoitopaikka osana vuosittaista työkiertoprosessia.

§ 137

Männikön koulun toiminnan lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen

LAPDno-2024-823

Valmistelijat / lisätiedot:

Carita Jussinmäki, Opetuspäällikkö, carita.jussinmaki@lapua.fi

Riina Turja, Hyvinvointikoordinaattori, riina.turja@lapua.fi

Tiina Lassila, Hallintosihteeri, tiina.lassila@lapua.fi

Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, mika.kamunen@lapua.fi

Mirva Korpi, Tekninen johtaja, mirva.korpi@lapua.fi

Liitteet

1 Perusopetuksen oppilasennuste 2027-2032 (20.9.2026)

2 Lapuan alakoulut kartalla

3 Lapsivaikutusten arviointi - Lapuan perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026

4 Lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti

5 Kuulemistilaisuus 20.10.2026 Männikkö

Lapuan kaupungin palveluverkkoa on käsitelty aikaisemmin seuraavissa kokouksissa:

Sivistyslautakunta, § 123,21.11.2024

Kaupunginhallitus, § 349,02.12.2024

Kaupunginvaltuusto, § 86,09.12.2024

Sivistyslautakunta, § 60,28.04.2025

Sivistyslautakunta, § 128,08.10.2025

Sivistyslautakunta, § 129,08.10.2025

Sivistyslautakunta, § 153,20.11.2025

Sivistyslautakunta, § 154,20.11.2025

Kaupunginhallitus, § 422,01.12.2025

Kaupunginhallitus, § 424,01.12.2025

Kaupunginvaltuusto, § 92,08.12.2025

Kaupunginvaltuusto, § 91,08.12.2025

Sivistyslautakunta, § 170,11.12.2025

Sivistyslautakunta, § 22,18.02.2026

Sivistyslautakunta, § 110,26.08.2026

Sivistyslautakunta, § 109,26.08.2026

Kaupunginhallitus, § 276,14.09.2026

Kaupunginhallitus, § 277,14.09.2026

Kaupunginvaltuusto, § 42,21.09.2026

Kaupunginvaltuusto, § 43,21.09.2026

Lisämateriaalia: Lapuan kaupungin kotisivut

Perustelut

Alakoulujen palveluverkon kokonaistilanne

Lapuan perusopetuksen palveluverkkoa on tarkasteltu kattavasti vuoden 2026 aikana kaikkien Lapuan alakoulujen osalta huomioiden pedagogiikka, hyvinvointi, kiinteistöt, henkilöstö, koulukuljetukset, käyttötalous, investoinnit sekä lapsivaikutukset.

Tarkastelun lopputulemana voidaan todeta, että alle 35 oppilaan koulut eivät ole pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisia. Jotta perusopetus voidaan järjestää kaikille oppilaille tasapuolisesti lain säätämällä tavalla, pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi, tulee palveluverkkoa supistaa. Jo tällä hetkellä kaikki lapualaiset alakoululaiset mahtuisivat neljään suurimpaan alakouluun, mutta hyvinvointi- ja elinvoimainäkökulma puoltavat kyläkoulujen jatkumista.

Oppilasmäärän pieneneminen 50-60 oppilaalla vuosittain (viimeisin oppilasennuste 20.9.2026 liitteenä) ja kaupungin taloudellinen tilanne edellyttävät toimenpiteitä.

Tällä hetkellä Lapualla toimii 11 alakoulua, yksi yläkoulu ja yksi lukio. Lapuan alakoulujen sijainti karttapohjalla liitteenä. Alakoulujen täyttöaste on tällä hetkellä 30-80% ja täyttöaste pienenee edelleen oppilasmäärien vähentyessä.

Oppilasmääriä on seurattu säännönmukaisesti useamman kerran vuodessa ja oppilasennusteista on tiedotettu sivistyslautakunnalle sekä kouluille. Oppilasmäärien väheneminen on ollut ennakoitavissa jo useiden vuosien ajan.

Koulujen nykyiset oppilasmäärät sekä oppilasmääräennusteet lukuvuodelle 2027–2028:

koulu	oppilasmäärä lv 2026-2027	oppilasennuste lv 2027-2028
Alanurmon koulu	107	100
Haapakosken koulu	40	40
Hellanmaan koulu	25	26
Kauhajärven koulu	17	14
Keskuskoulu	266	242
Liuhtarin koulu	149	148
Männikön koulu	28	24
Poutun koulu	55	48
Ritavuoren koulu	192	192
Ruhan koulu	44	41
Tiistenjoen koulu	35	32

Kunnan taloudellinen tilanne ja sen kehitys

Suomessa on heikko taloussuhdanne: Suomen talous toipuu hitaasti ja työttömyys on korkealla (9,4%). Tämä vaikuttaa verotuloihin. Vuosi 2025 oli kuntataloudelle vaikea, sillä verotuloennusteita on laskettu. Vuosi 2026 ei tuo helpotusta taloustilanteeseen. Myös kustannuspaineet kasvavat, sillä uusi kolmivuotinen palkkasopimus nostaa henkilöstökustannuksia. Lisäksi valtionosuuksien uudistus vuoden 2027 alusta vaikuttaa kuntien taloudelliseen tilanteeseen merkittävästi. Talousarviovuodelle 2027 kaupungin säästötavoite on 3,7 miljoonaa euroa, josta sivistystoimen osuus on 2,06 miljoonaa euroa.

Ennusteiden mukaan alakoulujen oppilasmäärä vähenee Lapualla vuosittain n. 50 oppilaalla seuraavien kuuden vuoden aikana. Valtionosuus 7-12 vuotiain lasten osalta on vuonna 2026 8.172 euroa/lapsi. Lasten määrän väheneminen ja sen vaikutus Lapuan kaupungin saamaan valtionavustukseen on yli 400.000 euroa/vuosi.

Opetustoimen talousarvion tilanne vuodelle 2027 ja taloudelliset perusteet palveluverkon tiivistämisen valmistelutyölle

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 17.8.2026 §221 hyväksynyt lautakunta-kohtaiset toimintakaterat ja säästötavoitteet:

SIVISTYS- LAUTAKUNTA	TA 2026	Perusraami 2027	Muutos €	Säästötavoite
	-23.004.400	-23.629.000	-624.600	-2.063.741

Talousarviosta eriteltynä alakoulujen osuus (opetustoiminta, ohjaajat ja sisäinen hallinto):

	TA 2026	TA 2027	Muutossumma
Toimintatuotot	1.034.978	932.900	102.078
Toimintakulut	-15.294.363	-15.563.300	-268.937
Toimintakate	-14.259.385	-14.630.400	-371.015

Vaikka kouluverkkoa tiivistettäisiin, valtionrahoituksen vähentyessä säästöjä tulee hakea kaikesta opetuksesta = opettavien tuntien määrä, luokkakokojen kasvattaminen, kyläkoulujen positiivisen syrjinnän lopettaminen (tuntikehyksen myöntäminen samalla kertoimella kuin isommille kouluille). Kaikkein pienemmillä kouluilla (alle 35 oppilasta) vaarantuu suuresti mahdollisuus toteuttaa opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Kaupunginvaltuuston 21.9.2026 tekemä päätös:

Kaupunginvaltuuston 9.12.2024 § 86 päättämästä koulu-kohtaisesta oppilasmäärärajasta luovutaan.

Tämän vuoksi Lapuan kouluverkon strateginen kehittäminen käynnistetään osana kaupungin elinkeino-, asunto- ja maaseutupoliittikkaa sekä maankäytön suunnittelua. Tavoitteena on kehittää kouluverkkoa ja sen ympärillä olevia alueita pitkäjänteisesti siten, että kouluverkkoa koskevat ratkaisut ja kaupungin muu strateginen kehittäminen tukevat toisiaan. Työ kytketään seuraavan kaupunkistrategian valmisteluun.

Strategisen kehittämisen lähtökohtana kouluverkkoa tarkastellaan kolmena alueellisenä kokonaisuutena:

- 1. Hellanmaa-Pouttu-Ritavuori, elinkeinopoliittinen painotus*
- 2. Ruha-Alanurmo-keskusta-Liuhtari, asuntopoliittinen ja maankäyttölinen painotus*
- 3. Tiistenjoki-Männikkö-Haapakoski, kyläyhteisö- ja maaseutupoliittinen painotus*

Alueelliset kokonaisuudet ja niiden strategiset painotukset otetaan lähtökohdaksi kouluverkon pitkäjänteisessä kehittämisessä ja seuraavan kaupunkistrategian valmistelussa.

Sivistyslautakunnan kokouksessa 23.9.2026 § 126 Muut asiat, kohdassa kolme, todetaan seuraavaa:

Sivistyslautakunnan talousarvion 2027 laadinta edellyttää löytämään yli kahden miljoonan euron säästöt. Rakennemuutokset alakoulujen palveluverkossa mahdollistavat merkittävän säästöpotentiaalin. Kaupunginvaltuuston 21.9.2026 tekemä päätös mahdollistaa edelleen, että palveluverkkoon voidaan tehdä muutoksia. Tämän johdosta valmistelut päätöksenteon tueksi, koskien Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen mahdollista lakkauttamista 1.8.2027 alkaen, aloitetaan. Valmistelut sekä päätökset pyritään saamaan valmiiksi syksyn 2026 aikana.

Tällä hetkellä talousarvioesitykseen on jo sisällytetty kaupungin kolmen pienimmän koulun lakkauttaminen. Tällä toimenpiteellä ei vielä saavuteta sivistyslautakunnalle asetettuja säästötavoitteita. Säästötavoitteesta puuttuu edelleen lähes 1,9 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus palautti kokouksessaan 19.10.2026 §309 talousarvion uudelleen valmisteluun. Mahdollista on, että nyt lakkautettavaksi esitettävien koulujen lisäksi tulee harkittavaksi muidenkin koulujen toiminnan lakkauttaminen säästötavoitteisiin pääsemiseksi.

Koulutoiminnan lakkauttamisen valmistelu

Yksittäisen koulun lakkauttamisen valmistelut pohjautuvat aiempaan vuosien 2025–2026 palveluverkkoselvitykseen, jota on täsmennetty ajantasaisella numeerisella tiedolla sekä kuulemisilla.

Asiasta on sivistyslautakunnassa esitetty kaksi pontta. Ensimmäinen ponsi 8.10.2025 §129: Palveluverkkolinjauksen jatkovalmistelussa koskien Männikön koulua, otetaan huomioon Haapakosken ja Männikön koulun mahdollistaminen yhdistäminen. Sama ponsi on esitetty Lapuan kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.12.2025. Toinen ponsi 26.8.2026 §109: Mikäli Männikön koulun toiminta myöhemmässä vaiheessa lakkautuu, se yhdistyy Haapakosken koulun kanssa ja siitä tulee Karhunkylän koulu. Karhunkylän koulun toiminta järjestetään fyysisesti nykyisessä Männikön koulussa. Perusteluna palveluverkon alueellinen kattavuus. (Ponsiesityksellä toivotaan tai velvoitetaan jotakin toimielintä (esim. hallitusta tai lautakuntaa) selvittämään, valmistelemaan tai tekemään jokin tietty toimenpide varsinaisen pääasian ohessa.)

Vertailun tuloksena Haapakosken koulukiinteistö todettiin parempikuntoiseksi ja tulevaisuuden investointitarpeiltaan pienemmäksi, ja tilojen arvioitiin riittävän molempien koulujen tarpeisiin.

Talousarvioesityksen valmistelu vuodelle 2027 on tuonut lisäpainetta taloudellisesta näkökulmasta palveluverkon supistamiselle. Pienimmät koulut ovat oppilaskohtaiselta hinnaltaan kalleimpia ylläpitää ja lisäksi resurssien väheneminen taloudellisten syiden vuoksi vaarantaa perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestämisen. Näistä lähtökohdista on aloitettu valmistelut päätöksenteon tueksi palveluverkon muutokseen koskien Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen mahdollista lakkauttamista 1.8.2027 alkaen.

Prosessi on edennyt seuraavasti:

Alakoulujen rehtoreita on tiedotettu lakkauttamisten valmisteluiden aloittamisesta 30.9.2026 ja aiheesta on lähtenyt seuraava yleistiedote opetushenkilöstölle sekä huoltajille Wilman/Daisyn kautta 1.10.2026:

Perusopetuksen toteuttaminen lain säätämällä tavalla, pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi vaatii Lapuan alakoulujen palveluverkon supistamista. Perustellusti alle 35 oppilaan kouluilla edellä mainitut kriteerit eivät täyty (vrt. Lapuan kaupungin palveluverkkosuunnitelma 2026). Tämän vuoksi sivistyslautakunnalle tullaan esittämään pienimpien yksiköiden lakkauttamista 1.8.2027 alkaen.

Valmistelussa on Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen lakkauttaminen. Sivistyslautakunnan ponsiesityksestä johtuen valmistelussa on myös Haapakosken ja Männikön koulujen yhdistäminen siten, että koulutoiminta järjestetään fyysisesti Männikön koulun tiloissa.

Ennen päätösesitystä kuullaan oppilaita, huoltajia ja kyläyhteisöjä. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointijohtaja on tehnyt päätöksen yt-menettelyn käynnistämisestä Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen vakituista opetushenkilöstöä koskien.

Oppilaille järjestetään vierailu mahdollisilla uusilla kouluilla ja he käyvät oman opettajan johdolla keskustelun uuteen kouluun siirtymisen herättämistä ajatuksista. Lisäksi kysytään huoltajien näkemystä tulevasta uudesta koulusta erillisellä kyselyllä. Kysely suunnataan niin nykyisten oppilaiden huoltajille kuin vasta varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajille, ja siitä tiedotetaan erikseen.

Avoimet kuulemistilaisuudet järjestetään seuraavasti:

ti 20.10.2026 klo 17:00 Männikön koulu

ti 20.10.2026 klo 19:00 Haapakosken koulu

ke 21.10.2026 klo 17:00 Kauhajärven koulu

ke 21.10.2026 klo 19:00 Hellanmaan koulu

Valmistelu etenee päätöksentekoon sivistyslautakunnan edelleen kaupunginhallitukselle 2.11.2026 ja kaupunginvaltuustolle kokoukseen 27.10.2026 ja siitä 9.11.2026. Mikäli kaupunginvaltuusto päättää lakkauttaa koulun, kevään 2027 aikana toteutetaan suunnitelmallista yhteistyötä koulujen kesken, jotta siirtymä uuteen kouluun on mahdollisimman sujuva koulutyön alkaessa syksyllä 2027.

Wilma/Daisy-tiedotuksen lisäksi prosessista on tiedotettu kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Yhteistoimintaneuvottelut opetushenkilöstön osalta on käyty 7. - 21.10.2026 välisenä aikana.

Kartoitus Männikön koulun osalta päätöksenteon tueksi

Männikön koulun oppilasmäärät sekä oppilasmääräennusteet lukuvuodelle 2026–2032:

LUKUVUOSI	1.	2.	3.	4.	5.	6.	1-6 luokat
26-27	3	5	6	2	6	6	28
27-28	2	3	5	6	2	6	24

28-29	3	2	3	5	6	2	21
29-30	3	3	2	3	5	6	22
30-31	2	3	3	2	3	5	18
31-32	2	2	3	3	2	3	15

Männikön koulukiinteistön nykykunto

Männikön koulun päärakennus on valmistunut vuonna 1920 ja pihapiirissä sijaitseva lisärakennus vuonna 1959. Viimeisten 10 vuoden aikana koulurakennukseen on investoitu noin 180.000 euroa. Investoinnit ovat kohdistuneet lähinnä tilamuutoksiin ja pintaremontteihin.

Seuraavan viiden vuoden aikana Männikön koulun investointitarve on yhteensä noin 620.000 euroa. Keskeisimmät korjauskohteet ovat lämmitysjärjestelmien uusiminen, rakennusautomaation uusiminen, yläpohjan kunnostus, julkisivun maalaus sekä tilapintojen uusiminen.

Tiloissa voidaan järjestää opetus ja ruokahuolto tarkoituksenmukaisesti.

Koulutilojen käyttö muuhun kuin opetustarkoitukseen

Männikön koululla ei ole iltakäyttöä.

Pedagogiset seikat

Pienten ja isojen koulujen eroavaisuuksien vertailu pedagogisesta näkökulmasta tuo esiin, että molemmilla koulutyypeillä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa, esimerkiksi yhteisöllisyyden, opetusryhmien koon ja opetuksen järjestämisen suhteen.

Pienissä kouluissa yhteisöllisyys on tiivistä ja opettajan vastuu laajempi, kun taas isoissa kouluissa opetusryhmät ovat usein homogeenisempia ja resurssit monipuolisempia. Lisäksi eroja on havaittavissa henkilöstön monipuolisuudessa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamismahdollisuuksissa. Eroja ilmenee myös valinnaisaineiden tarjonnassa ja eriyttämiseen käytettävissä olevassa ajassa.

Yli 35 oppilaan kouluilla voidaan tämänhetkisillä taloudellisilla resursseilla vielä varmistaa opetussuunnitelman mukainen opetus (tarkoituksenmukainen laadukas pedagogiikka, tuen antaminen, opiskeluhoito, turvallisuus).

Arvio koulun rakenteesta lv.2027-2028

Mikäli Männikön koulun toiminta jatkuu omana yksikkönään, niin 1.8.2027 alkaen koulussa on lukuvuoden alkaessa 24 oppilasta, jotka opiskelevat yhdysluokassa 1-6. Koulussa on yksi luokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Lisäksi erityisopettaja käy koululla kahtena päivänä viikossa. Opiskeluhoollon henkilöstön laskennallinen määrä koulussa olisi kuraattori n. 1 krt/5vko, terveydenhoitaja n.1 krt/4vko ja psykologi n. 1 krt/6vko. Oppilaiden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen saaminen vaarantuu, tukea tarvitsevien oppilaiden oikeudet eivät todennäköisesti toteudu, oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi vaarantuu ja turvallisen koulupäivän toteutuminen on iso haaste.

Henkilöstösuunnitelma opetushenkilökunnan osalta

Mikäli koulun toiminta lakkautuu, opetushenkilöstön osalta vakituiselle henkilöstölle määritellään uusi viranhoitopaikka osana vuosittaista työkiertoprosessia. Yhteistoimintaneuvottelut on käyty 7.-21.10.2026 välisenä aikana.

Koulukuljetukset

Lapuan kaupungin koulukuljetukset ovat edellisen kerran kilpailutettu lukuvuodelle 2021 - 2022 mallilla (3+1+1) ja olivat voimassa vielä lukuvuoden 2025-2026. Lapuan kaupunginhallitus teki kokouksessaan 30.3.2026 §112 päätöksen hankkia koulukuljetukset lukuvuodelle 2026-2027 suorahankintana. Uusi koulukuljetuskilpailutus tehdään kevään 2027 aikana ja se tulee voimaan lukuvuodesta 2027-2028 alkaen. Tulevassa kilpailutuksessa otetaan huomioon mahdolliset palveluverkon muutokset sisältäen perusopetuslain mukaiset odotusten ja kuljetusten aikaiset maksimiajat (alakoululaisilla 2,5 h).

Taloudelliset vaikutukset

Männikön koulun oppilaskohtainen hinta on noussut korkeaksi pienen oppilasmäärän ja koulurakennuksen matalan täyttöasteen vuoksi.

Kaavio oppilaskohtaisista kustannuksista liitteenä olevassa kuulemistilaisuuden materiaalissa.

Mikäli koulutoiminta lakkautuu Männikön koululla, ovat säästöt käyttötaloudessa yhteensä n.117.600€/vuosi. Vuosittainen säästö koostuu opetuksen osuudesta (n. 50.600€) ja teknisen toimen osuudesta (n.79.000€). Lisäkustannuksia tuovat koulukuljetukset arviolta (n.12.000€).

Vuoteen 2036 mennessä suunniteltu investointien määrä on 626.000€. Yhdeksän vuoden aikana 1.1.2028-31.12.2036 kokonaissäästö käyttötaloudessa olisi n. 1.684.400 €.

Lähikoulun osoittamismenettely / mahdollisten uusien lähikoulujen vertailu

Mikäli Männikön koulun toiminta lakkautuu, opetuksen järjestäjä (Lapuan kaupunki) osoittaa Männikön koulun oppilaille lähikoulun Lapualta 1.8.2027 alkaen. Huoltajat voivat edelleen ilmoittaa lapsen myös toissijaiseen kouluun, mutta tällöin huoltajat vastaavat itse koulukuljetuksesta.

Kartoituksen yhteydessä Männikön koulun oppilaiden osalta on vertailtu kahta eri lähikouluvaihtoehtoa. Ne ovat Haapakosken ja Liuhtarin koulut. Koulut ovat valikoituneet lähikouluvaihtoehdoiksi maantieteellisen sijaintinsa perusteella sekä siten, että vertailussa on kyläkoulu ja taajaman koulu.

Liuhtari

Liuhtarin koulu on nykyaikainen uudisrakennuskohde. Rakennus valmistui vuonna 2021. Ei tiedossa olevia investointitarpeita.

Liuhtarin koulussa on tilaa n. 210 oppilaalle, joten Männikön koulun oppilaat mahtuvat tiloihin hyvin. Taito- ja taitoaineiden opettamiseen löytyvät uudet tilat ja välineet. Piha-alue on monipuolinen. Koulun on jakelukeittiö ja ruokala. Tämän hetkisen tilanteen mukaan, kaikki Männikön koulun nykyiset oppilaat kuuluisivat koulukuljetuksen piiriin.

Yhdistetty oppilasennuste vuosille 2027-2032

Liuhtari, Männikkö

	1	2	3	4	5	6	yht.
27-28	22	24	27	34	29	36	172
28-29	21	22	24	27	34	29	157
29-30	20	21	22	24	27	34	148
30-31	14	20	21	22	24	27	128
31-32	20	14	20	21	22	24	121

Liuhtarin koulu jää Männikön koulun oppilaista huolimatta vajaakäytölle.

Haapakoski

Haapakosken koulu on valmistunut vuonna 1949. Viimeisten 10 vuoden aikana koulurakennukseen on investoitu noin 230.000 euroa. Investoinnit ovat kohdistuneet lähinnä lämmitysjärjestelmä muutoksiin ja julkisivu korjauksiin.

Seuraavan viiden vuoden aikana Haapakosken koulun investointitarve on yhteensä noin 170.000 euroa. Keskeisimmät korjauskohteet ovat valaistuksen uusiminen, rakennusautomaatio saneeraus sekä tilapintojen uusiminen.

Haapakosken koulussa on tilaa n. 73 oppilaalle, joten Männikön koulun oppilaat mahtuvat tiloihin hyvin. Taito- ja taideaineiden opetukseen löytyvät tilat ja välineet lukuun ottamatta kovien materiaalien opetusta käsityössä. Haapakosken koulun osalta käsityön kovien materiaalien opetus toteutetaan Liuhtarin koululla, mikä on osoittautunut hyväksi toimintamalliksi. Piha-alue on monipuolinen. Koulun on jakelukeittiö ja ruokala. Tämän hetkisen tilanteen mukaan, suurin osa Männikön koulun nykyisistä oppilaista kuuluisi koulukuljetuksen piiriin.

Yhdistetty oppilasennuste vuosille 2027-2032

Haapakoski, Männikkö

	1	2	3	4	5	6	yht.
27-28	8	12	13	11	5	15	64
28-29	9	8	12	13	11	5	58
29-30	6	9	8	12	13	11	59
30-31	8	6	9	8	12	13	56
31-32	5	8	6	9	8	12	48

Mikäli Männikön koulun oppilaat siirtyvät Haapakosken kouluun, oppilasennuste pysyy pedagogisesta näkökulmasta tarkasteltuna toimivana koko olemassa olevan ennusteen ajan. Liuhtarin koulu jää vajaakäytölle.

Männikön ja Haapakosken koulujen vertailu

Molemmissa kouluissa on riittävästi tilaa ennusteen mukaiselle oppilasmäärälle. Molemmissa kouluissa on riittävät luokkatilat sekä mahdollisuus toteuttaa taito- ja taideaineita. Haapakosken osalta käsityön kovien materiaalien opetus toteutetaan

Liuhtarin koululla, mikä on osoittautunut hyväksi toimintamalliksi. Oppilailla on mahdollisuus saada opetus nykyaikaisissa tiloissa sekä samalla päästä osaksi isomman koulun oppimisympäristöjä sekä sosiaalista verkostoa.

Hyvinvointitekijöiden osalta koulujen väliltä ei löydy eroja. Turvallisuusnäkökulmasta Männikön koulun toiminta kahdessa eri tilassa voi tuottaa turvallisuusriskin, joka ei kuitenkaan ole huomattava. Liikenneturvallisuus koulun lähiympäristössä on parempi Haapakoskella kuin Männikössä (esim. pyörätiet ja alikulku).

Nykytilanteeseen verrattuna kuljetusoppilaiden määrä lisääntyy enemmän mikäli oppilaat siirtyvät Haapakoskelta Männikköön kuin jos oppilaat siirtyvät Männiköstä Haapakoskelle.

Suurimmat erot koulujen välillä löytyvät kiinteistöjen näkökulmasta. Investointitarpeet Männikön koulun osalta ovat viiden vuoden aikana 350 000 euroa suuremmat kuin Haapakosken osalta.

Kokonaissäästö käyttötaloudessa on suurempi Männikön koulun osalta verrattuna Haapakosken kouluun vuositasolla n.13.000€.

Huoltajien näkemys lähikoulusta

Huoltajien näkemystä mahdollisesta uudesta lähikoulusta kartoitettiin kyselyn avulla, joka teetettiin Webropol-muotoisena ajalla 2.-22.10.2026. Kyselystä tiedotettiin huoltajia Wilman ja Daisyn kautta seuraavasti:

Hyvät huoltajat,

Kaupungissamme selvitetään parhaillaan Lapuan perusopetuksen palveluverkon tulevaisuutta ja pohditaan kaikkein pienimpien koulujen mahdollista sulkemista. Mitään lopullisia päätöksiä koulujen tulevaisuudesta ei ole tehty.

Teemme alustavaa kartoitusta koulupiirin alueen huoltajien toiveista uuden koulun suhteen, mikäli lapsenne nykyisen koulun toiminta päättyisi. Kysely on suunnattu Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen nykyisten oppilaiden huoltajille sekä kaupungin varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajille kyseisissä koulupiireissä. Tavoitteenamme on ensisijaisesti pystyä sijoittamaan kaikki saman koulupiirin oppilaat samaan uuteen kouluun. Tämä pohjautuu myös aiemmissa lasten kuulemisissa esiin nousseeseen vahvaan toiveeseen siitä, että tuttujen kavereiden kanssa voitaisiin jatkaa koulupolkua yhdessä.

Huomioitahan, että tämä kysely on alustava kartoitus toiveistanne. Lopulliseen lähikoulun määräytymiseen vaikuttavat toiveiden lisäksi myös muut tekijät, kuten pedagogiset seikat, koulutilojen riittävyys ja oppilaskuljetusten reitit.

Kyselyn tulosten perusteella Männikön huoltajista 65% toivoo oppilaiden lähikouluksi Haapakosken koulua ja 12% Liuhtarin koulua. Muun vaihtoehdon valitsisi huoltajista 23%. Muuna vaihtoehtona on mainittu Tiistenjoen koulu.

Haapakosken koulun huoltajista 29% toivoo oppilaiden lähikouluksi Männikön koulua ja 50% Liuhtarin koulua. Muun vaihtoehdon valitsisi huoltajista 21%. Muuna vaihtoehtona on mainittu Tiistenjoen koulu.

Kuulemisissa esiin nousi Männikön koulun osalta, että koulun lakkauttamisen nähdään heikentävän kylän veto- ja pitovoimaa sekä lähipalveluja. Koulumatkojen turvallisuus, kuljetusten sujuvuus ja kouluympäristön koetun laadun heikentyminen puhuttavat huoltajia. Haapakosken huoltajat kantavat erityisesti huolta tehtyjen investointien hukkaan menemisestä sekä lasten pitkistä ja turvattomista koulumatkoista. Toisaalta vierailuilla molempien koulujen lapset iloitsivat uuden koulun nykyaikaisista tiloista ja mahdollisuudesta saada lisää kavereita.

Kyselyn avoimia palautteita on hyödynnetty lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportin materiaalina.

Arviointi päätösehdotusten vaikutuksista, muun muassa lapsiin kohdistuvista vaikutuksista

Päätöksenteon tueksi on laadittu Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen lakkauttamisen valmisteluun kuuluva lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti. Raportti syventää aiempaa lapsivaikutusten arvioinnin raporttia koko perusopetuksen palveluverkon osalta ja tarkastelee vaikutuksia oppilaisiin, huoltajiin ja kyläyhteisöihin kuulemisten ja kyselyiden pohjalta.

Kuulemisten perusteella koululla on suuri merkitys kylien elinvoimalle, perheiden arjen sujuvuudelle ja lasten turvallisuudentunteelle. Samalla kuulemisissa nousi esiin toive nykyistä laajemmista vertaisryhmistä ja kaveripiireistä, minkä lisäksi lapset näkivät suuremmissa kouluissa runsaasti myönteisiä puolia, kuten monipuoliset opetus- ja leikkitilat.

Skenaariotarkastelussa tunnistettiin, että nykytilan säilyttäminen turvaa tutun arjen, lähipalvelut ja kylien elinvoiman, mutta ylläpitää palveluverkon taloudellisia ja rakenteellisia haasteita sekä perheiden epätietoisuutta. Toiseen pienempään kouluun siirtyminen säilyttää pienen kouluyhteisön edut, mutta siihen liittyy riski ratkaisun väliaikaisuudesta, tilojen toimivuudesta sekä koulumatkojen turvallisuudesta. Suurempaan kouluun siirtyminen tarjoaa nykyaikaiset tilat, laajemmat vertaisryhmät ja pysyvyyttä koulupolulle, mutta aiheuttaa eniten muutoskuormitusta, pidentää koulumatkoja ja heikentää välillisesti kylien elinvoimaa.

Ratkaisusta riippumatta jatkovalmistelussa on varmistettava koulumatkojen turvallisuus ja kuljetukset, yksilöllinen tuki siirtymävaiheessa, luottamusta rakentava viestintä sekä päätöksenteon pitkäjänteisyys. Osallistamisaineistoa tulee päätöksenteossa tarkastella rinnakkain pedagogisten selvitysten ja laajemman palveluverkkoraportin kanssa.

Lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti liitteenä.

Johtopäätökset

Kaupungin lakisääteinen tehtävä on toteuttaa perusopetusta perusopetuslain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilaiden tulee saada joka päivä opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea sekä opiskeluhuollon palveluita. Opetusryhmät tulee muodostaa tarkoituksenmukaisesti ja koulussa tulee olla riittävä määrä opetushenkilöstöä.

Kaupungin tämänhetkisessä taloustilanteessa sivistystoimelle suunnatulla resurssilla edellä mainittuja tavoitteita ei pystytä toteuttamaan kaupungin pienimmissä kouluissa. Pienemmät yksiköt vaativat toimiakseen suhteessa isommat resurssit kuin isommat koulut, joissa saman resurssin suuntaaminen laajemmalle oppilasmäärälle on tehokkaampaa tuottaen monipuolisempia palveluita. Alle 35 oppilaan kouluissa ryhmistä muodostuu liian heterogeenisia, jotta opettajalla olisi mahdollisuus antaa kaikille oppilaille heidän tarvitsemaansa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Pienillä kouluilla ei voida tarjota tukea tarvitseville oppilaille kaikkia oppilaskohtaisen tuen muotoja (erityisluokanopettajan opetus). Hyvinvointialueen tuottamat opiskeluhuollon palvelut jäävät hyvin vähäisiksi pienillä kouluilla, sillä palvelua kohdennetaan ensisijaisesti laskennallisin perustein.

Kaiken kaikkiaan suuremmissa yksiköissä oppilaille voidaan tarjota monipuolisemmat ja tiiviimmät oppimisen tuen, erityisopetuksen sekä opiskeluhuollon palvelut. Lisäksi isommissa kouluissa opetusryhmät muodostuvat pääasiallisesti samanikäisistä lapsista, mikä antaa opettajalle enemmän aikaa yksilölliselle eriyttämiselle sekä vältetään opetussuunnitelman vaarantuminen erittäin pienten koulujen moniasteisissa yhdysluokissa. Suurempi kouluyhteisö myös laajentaa lasten sosiaalisia verkostoja, tarjoaa enemmän kaverivaihtoehtoja sekä tukee paremmin vähemmistöryhmien vertaistuen saantia.

Opettajat toivovat kouluyhteisöltä ensisijaisesti yhteistyötä muiden opettajien kanssa sekä tuen resursseja. Nämä molemmat vaarantuvat kouluyhteisön ollessa liian pieni. Hyvin pienessä kouluyhteisössä vastuut kasautuvat yksittäisille opettajille työkuorman kasvaessa suureksi. Aikuisten määrän ollessa koululla vähäinen, myös turvallisuusriskit kasvavat (valvonnan järjestäminen välitunneilla, siirtymissä ym.).

Mikäli Männikön koulu jatkaa toimintaa omana yksikkönään, niin 1.8.2027 alkaen koulussa on lukuvuoden alkaessa 24 oppilasta, jotka opiskelevat yhdysluokassa 1-6. Koulussa on yksi luokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Lisäksi erityisopettaja käy koululla kahtena päivänä viikossa. Opiskeluhuollon henkilöstön laskennallinen määrä koulussa olisi kuraattori n. 1 krt/5vko, terveydenhoitaja n.1 krt/4vko ja psykologi n. 1 krt /6vko. Oppilaiden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen saaminen vaarantuu, tukea tarvitsevien oppilaiden oikeudet eivät todennäköisesti toteudu, oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi vaarantuu ja turvallisen koulupäivän toteutuminen on iso haaste.

Perusopetuslain ja opetussuunnitelman toteutumiseksi, hyvinvoinnin edistämiseksi ja turvallisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä, että Männikön koulun toiminta lakkaa 1.8.2027 alkaen ja oppilaille osoitetaan uusi lähikoulu. Lisäksi kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi on vastuullista tiivistää palveluverkkoa ja ennakoida oppilasmäärien laskua. Vähentämällä koulujen määrää, opetusta voidaan toteuttaa taloudellisesti tehokkaammin ja samalla monipuolisemmin oppilaiden eduksi.

Männikön koulun oppilaiden mahdolliseksi tulevaksi lähikouluksi on kartoitettu Haapakosken ja Liuhtarin kouluja. Lisäksi on vertailtu mahdollisuutta siirtää Haapakosken koulun opetustoiminta Männikön koulun tiloihin. Kaikissa vaihtoehdoissa opetus ja oppimisen tuki voidaan järjestää lakisääteisesti ja tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Koulumatkojen pituus vertailtavien koulujen välillä eivät suuresti poikkea toisistaan. Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä lisääntyy joka

tapauksessa, mutta eniten silloin, jos Haapakosken oppilaat siirtyvät Männikön kouluun.

Toteutetun kyselyn perusteella Haapakosken oppilaiden huoltajat toivovat lähikouluksi Liuhtarin koulua Männikön koulun sijasta, mikäli Haapakosken koulutoiminta lakkaa. Näin ollen Männikön koulun oppilasmäärä laskisi joka tapauksessa suhteellisen pian uudelleen alle kriittisen rajan, eikä opetussuunnitelman mukaista opetusta voitaisi enää taata.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle päätettäväksi seuraavaa:

1. Männikön koulun toiminta lakkautuu 1.8.2027 alkaen.
2. Männikön koulun oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Haapakosken koulu 1.8.2027 alkaen.
3. Männikön koulun opetushenkilöstön osalta vakitukselle henkilöstölle määritellään uusi viranhoitopaikka osana vuosittaista työkiertoprosessia.

§ 138

Hellanmaan koulun toiminnan lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen

LAPDno-2024-823

Valmistelijat / lisätiedot:

Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja, mika.kamunen@lapua.fi
Carita Jussinmäki, Opetuspäällikkö, carita.jussinmaki@lapua.fi
Riina Turja, Hyvinvointikoordinaattori, riina.turja@lapua.fi
Tiina Lassila, Hallintosihteeri, tiina.lassila@lapua.fi
Mirva Korpi, Tekninen johtaja, mirva.korpi@lapua.fi

Liitteet

- 1 Perusopetuksen oppilasennuste 2027-2032 (20.9.2026)
- 2 Lapuan alakoulut kartalla
- 3 Lapsivaikutusten arviointi - Lapuan perusopetuksen palveluverkkosuunnitelma 2026
- 4 Lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti
- 5 Kuulemistilaisuus 21.10.2026 Hellanmaa

Lapuan kaupungin palveluverkkoa on käsitelty aikaisemmin seuraavissa kokouksissa:

Sivistyslautakunta, § 123,21.11.2024
Kaupunginhallitus, § 349,02.12.2024
Kaupunginvaltuusto, § 86,09.12.2024
Sivistyslautakunta, § 60,28.04.2025
Sivistyslautakunta, § 128,08.10.2025
Sivistyslautakunta, § 129,08.10.2025
Sivistyslautakunta, § 153,20.11.2025
Sivistyslautakunta, § 154,20.11.2025
Kaupunginhallitus, § 422,01.12.2025
Kaupunginhallitus, § 424,01.12.2025
Kaupunginvaltuusto, § 92,08.12.2025
Kaupunginvaltuusto, § 91,08.12.2025
Sivistyslautakunta, § 170,11.12.2025
Sivistyslautakunta, § 22,18.02.2026
Sivistyslautakunta, § 110,26.08.2026
Sivistyslautakunta, § 109,26.08.2026
Kaupunginhallitus, § 276,14.09.2026
Kaupunginhallitus, § 277,14.09.2026
Kaupunginvaltuusto, § 42,21.09.2026
Kaupunginvaltuusto, § 43,21.09.2026

Lisämateriaalia: Lapuan kaupungin kotisivut

Perustelut

Alakoulujen palveluverkon kokonaistilanne

Lapuan perusopetuksen palveluverkkoa on tarkasteltu kattavasti vuoden 2026 aikana kaikkien Lapuan alakoulujen osalta huomioiden pedagogiikka, hyvinvointi, kiinteistöt, henkilöstö, koulukuljetukset, käyttötalous, investoinnit sekä lapsivaikutukset.

Tarkastelun lopputulemana voidaan todeta, että alle 35 oppilaan koulut eivät ole pedagogisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisia. Jotta perusopetus voidaan järjestää kaikille oppilaille tasapuolisesti lain säätämällä tavalla, pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi, tulee palveluverkkoa supistaa. Jo tällä hetkellä kaikki lapualaiset alakoululaiset mahtuisivat neljään suurimpaan alakouluun, mutta hyvinvointi- ja elinvoimanäkökulma puoltavat kyläkoulujen jatkumista.

Oppilasmäärän pieneneminen 50-60 oppilaalla vuosittain (viimeisin oppilasennuste 20.9.2026 liitteenä) ja kaupungin taloudellinen tilanne edellyttävät toimenpiteitä.

Tällä hetkellä Lapualla toimii 11 alakoulua, yksi yläkoulu ja yksi lukio. Lapuan alakoulujen sijainti karttapohjalla liitteenä. Alakoulujen täyttöaste on tällä hetkellä 30-80% ja täyttöaste pienenee edelleen oppilasmäärien vähentyessä.

Oppilasmääriä on seurattu säännönmukaisesti useamman kerran vuodessa ja oppilasennusteista on tiedotettu sivistyslautakunnalle sekä kouluille. Oppilasmäärien väheneminen on ollut ennakoitavissa jo useiden vuosien ajan.

Koulujen nykyiset oppilasmäärät sekä oppilasmääräennusteet lukuvuodelle 2027–2028:

koulu	oppilasmäärä lv 2026-2027	oppilasennuste lv 2027-2028
Alanurmon koulu	107	100
Haapakosken koulu	40	40
Hellanmaan koulu	25	26
Kauhajärven koulu	17	14
Keskuskoulu	266	242
Liuhtarin koulu	149	148
Männikön koulu	28	24
Poutun koulu	55	48
Ritavuoren koulu	192	192
Ruhan koulu	44	41
Tiistenjoen koulu	35	32

Kunnan taloudellinen tilanne ja sen kehitys

Suomessa on heikko taloussuhdanne: Suomen talous toipuu hitaasti ja työttömyys on korkealla (9,4%). Tämä vaikuttaa verotuloihin. Vuosi 2025 oli kuntataloudelle vaikea, sillä verotuloennusteita on laskettu. Vuosi 2026 ei tuo helpotusta taloustilanteeseen. Myös kustannuspaineet kasvavat, sillä uusi kolmivuotinen palkkasopimus nostaa henkilöstökustannuksia. Lisäksi valtionosuuksien uudistus vuoden 2027 alusta vaikuttaa kuntien taloudelliseen tilanteeseen merkittävästi. Talousarviovuodelle 2027 kaupungin säästötavoite on 3,7 miljoonaa euroa, josta sivistystoimen osuus on 2,06 miljoonaa euroa.

Ennusteiden mukaan alakoulujen oppilasmäärä vähenee Lapualla vuosittain n. 50 oppilaalla seuraavien kuuden vuoden aikana. Valtionosuus 7-12 vuotiaiden lasten

osalta on vuonna 2026 8.172 euroa/lapsi. Lasten määrän väheneminen ja sen vaikutus Lapuan kaupungin saamaan valtionavustukseen on yli 400.000 euroa/vuosi.

Opetustoimen talousarvion tilanne vuodelle 2027 ja taloudelliset perusteet palveluverkon tiivistämisen valmistelutyölle

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 17.8.2026 §221 hyväksynyt lautakunta-kohtaiset toimintakaterat ja säästötavoitteet:

SIVISTYS- LAUTAKUNTA	TA 2026	Perusraami 2027	Muutos €	Säästötavoite
	-23.004.400	-23.629.000	-624.600	-2.063.741

Talousarviosta eriteltynä alakoulujen osuus (opetustoiminta, ohjaajat ja sisäinen hallinto):

	TA 2026	TA 2027	Muutossumma
Toimintatuotot	1.034.978	932.900	102.078
Toimintakulut	-15.294.363	-15.563.300	-268.937
Toimintakate	-14.259.385	-14.630.400	-371.015

Vaikka kouluverkkoa tiivistettäisiin, valtionrahoituksen vähentyessä säästöjä tulee hakea kaikesta opetuksesta = opetettavien tuntien määrä, luokkakokojen kasvattaminen, kyläkoulujen positiivisen syrjinnän lopettaminen (tuntikehityksen myöntäminen samalla kertoimella kuin isommille kouluille). Kaikkein pienemmillä kouluilla (alle 35 oppilasta) vaarantuu suuresti mahdollisuus toteuttaa opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Kaupunginvaltuuston 21.9.2026 tekemä päätös:

Kaupunginvaltuuston 9.12.2024 § 86 päättämästä koulukohtaisesta oppilasmäärärajasta luovutaan.

Tämän vuoksi Lapuan kouluverkon strateginen kehittäminen käynnistetään osana kaupungin elinkeino-, asunto- ja maaseutupoliittikkaa sekä maankäytön suunnittelua. Tavoitteena on kehittää kouluverkkoa ja sen ympärillä olevia alueita pitkäjänteisesti siten, että kouluverkkoa koskevat ratkaisut ja kaupungin muu strateginen kehittäminen tukevat toisiaan. Työ kytetään seuraavan kaupunkistrategian valmisteluun.

Strategisen kehittämisen lähtökohtana kouluverkkoa tarkastellaan kolmena alueellisenä kokonaisuutena:

- 1. Hellanmaa-Pouttu-Ritavuori, elinkeinopoliittinen painotus*
- 2. Ruha-Alanurmo-keskusta-Liuhtari, asuntopoliittinen ja maankäyttölinninen painotus*
- 3. Tiistenjoki-Männikkö-Haapakoski, kyläyhteisö- ja maaseutupoliittinen painotus*

Alueelliset kokonaisuudet ja niiden strategiset painotukset otetaan lähtökohdaksi kouluverkon pitkäjänteisessä kehittämisessä ja seuraavan kaupunkistrategian valmistelussa.

Sivistyslautakunnan kokouksessa 23.9.2026 § 126 Muut asiat, kohdassa kolme, todetaan seuraavaa:

Sivistyslautakunnan talousarvion 2027 laadinta edellyttää löytämään yli kahden miljoonan euron säästöt. Rakennemuutokset alakoulujen palveluverkossa mahdollistavat merkittävän säästöpotentiaalin. Kaupunginvaltuuston 21.9.2026 tekemä päätös mahdollistaa edelleen, että palveluverkkoon voidaan tehdä muutoksia. Tämän johdosta valmistelut päätöksenteon tueksi, koskien Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen mahdollista lakkauttamista 1.8.2027 alkaen, aloitetaan. Valmistelut sekä päätökset pyritään saamaan valmiiksi syksyn 2026 aikana.

Tällä hetkellä talousarvioesitykseen on jo sisällytetty kaupungin kolmen pienimmän koulun lakkauttaminen. Tällä toimenpiteellä ei vielä saavuteta sivistyslautakunnalle asetettuja säästötavoitteita. Säästötavoitteesta puuttuu edelleen lähes 1,9 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus palautti kokouksessaan 19.10.2026 §309 talousarvion uudelleen valmisteluun. Mahdollista on, että nyt lakkautettavaksi esitettävien koulujen lisäksi tulee harkittavaksi muidenkin koulujen toiminnan lakkauttaminen säästötavoitteisiin pääsemiseksi.

Koulutoiminnan lakkauttamisen valmistelu

Yksittäisen koulun lakkauttamisen valmistelut pohjautuvat aiempaan vuosien 2025–2026 palveluverkkoselvitykseen, jota on täsmennetty ajantasaisella numeerisella tiedolla sekä kuulemisilla.

Talousarvioesityksen valmistelu vuodelle 2027 on tuonut lisäpainetta taloudellisesta näkökulmasta palveluverkon supistamiselle. Pienimmät koulut ovat oppilaskohtaiselta hinnaltaan kalleimpia ylläpitää ja lisäksi resurssien väheneminen taloudellisten syiden vuoksi vaarantaa perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestämisen. Näistä lähtökohdista on aloitettu valmistelut päätöksenteon tueksi palveluverkon muutokseen koskien Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen mahdollista lakkauttamista 1.8.2027 alkaen.

Prosessi on edennyt seuraavasti:

Alakoulujen rehtoreita on tiedotettu lakkauttamisten valmisteluiden aloittamisesta 30.9.2026 ja aiheesta on lähtenyt seuraava yleistiedote opetushenkilöstölle sekä huoltajille Wilman/Daisyn kautta 1.10.2026:

Perusopetuksen toteuttaminen lain säätämällä tavalla, pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi vaatii Lapuan alakoulujen palveluverkon supistamista. Perustellusti alle 35 oppilaan kouluilla edellä mainitut kriteerit eivät täyty (vrt. Lapuan kaupungin palveluverkkosuunnitelma 2026). Tämän vuoksi sivistyslautakunnalle tullaan esittämään pienimpien yksiköiden lakkauttamista 1.8.2027 alkaen.

Valmistelussa on Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen lakkauttaminen. Sivistyslautakunnan ponsiesityksestä johtuen valmistelussa on myös Haapakosken ja Männikön koulujen yhdistäminen siten, että koulutoiminta järjestetään fyysisesti Männikön koulun tiloissa.

Ennen päätösesitystä kuullaan oppilaita, huoltajia ja kyläyhteisöjä. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointijohtaja on tehnyt päätöksen yt-menettelyn käynnistämisestä Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen vakituista opetushenkilöstöä koskien.

Oppilaille järjestetään vierailu mahdollisilla uusilla kouluilla ja he käyvät oman opettajan johdolla keskustelun uuteen kouluun siirtymisen herättämistä ajatuksista. Lisäksi kysytään huoltajien näkemystä tulevasta uudesta koulusta erillisellä kyselyllä. Kysely suunnataan niin nykyisten oppilaiden huoltajille kuin vasta varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajille, ja siitä tiedotetaan erikseen.

Avoimet kuulemistilaisuudet järjestetään seuraavasti:

ti 20.10.2026 klo 17:00 Männikön koulu

ti 20.10.2026 klo 19:00 Haapakosken koulu

ke 21.10.2026 klo 17:00 Kauhajärven koulu

ke 21.10.2026 klo 19:00 Hellanmaan koulu

Valmistelu etenee päätöksentekoon sivistyslautakunnan edelleen kaupunginhallitukselle 2.11.2026 ja kaupunginvaltuustolle kokoukseen 27.10.2026 ja siitä 9.11.2026. Mikäli kaupunginvaltuusto päättää lakkauttaa koulun, kevään 2027 aikana toteutetaan suunnitelmallista yhteistyötä koulujen kesken, jotta siirtymä uuteen kouluun on mahdollisimman sujuva koulutyön alkaessa syksyllä 2027.

Wilma/Daisy-tiedotuksen lisäksi prosessista on tiedotettu kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Yhteistoimintaneuvottelut opetushenkilöstön osalta on käyty 7. - 21.10.2026 välisenä aikana.

Kartoitus Hellanmaan koulun osalta päätöksenteon tueksi

Hellanmaan koulun oppilasmäärät sekä oppilasmääräennusteet lukuvuodelle 2026–2032:

LUKUVUOSI	1.	2.	3.	4.	5.	6.	1-6 luokat
26-27	4	3	3	4	8	3	25
27-28	4	4	3	3	4	8	26
28-29	2	4	4	3	3	4	20
29-30	1	2	4	4	3	3	17
30-31	2	1	2	4	4	3	16
31-32	3	2	1	2	4	4	16

Hellanmaan koulukiinteistön nykykunto

Hellanmaan koulurakennus on valmistunut vuonna 1955, ja sitä on laajennettu monitoimitalilla vuonna 1978. Lisäksi koulun alueella sijaitsee vuonna 1988 valmistunut varastorakennus.

Viimeisten 10 vuoden aikana kouluun tehdyistä investoinneista merkittävimpiä ovat olleet keittiön saneeraus sekä salaoja- ja sadevesijärjestelmän uusiminen. Seuraavan viiden vuoden aikana Hellanmaan koulun investointitarve on yhteensä noin 220.000 €.

Keskeisimmät korjauskohteet ovat ikkunoiden uusiminen, ilmanvaihdon muutostyöt sekä julkisivujen korjaustyöt.

Tiloissa voidaan järjestää opetus ja ruokahuolto tarkoituksenmukaisesti.

Koulutilojen käyttö muuhun kuin opetustarkoitukseen

Hellanmaan koulun iltakäyttö: tuolijumppa viikoittain, 2-3 pelivuoroa viikossa (sähly, sulkapallo, pesäpallo, koripallo) talvikaudella.

Pedagogiset seikat

Pienten ja isojen koulujen eroavaisuuksien vertailu pedagogisesta näkökulmasta tuo esiin, että molemmilla koulutypeillä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa, esimerkiksi yhteisöllisyyden, opetusryhmien koon ja opetuksen järjestämisen suhteen.

Pienissä kouluissa yhteisöllisyys on tiivistä ja opettajan vastuu laajempi, kun taas isoissa kouluissa opetusryhmät ovat usein homogeenisempia ja resurssit monipuolisempia. Lisäksi eroja on havaittavissa henkilöstön monipuolisuudessa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamismahdollisuuksissa. Eroja ilmenee myös valinnaisaineiden tarjonnassa ja eriyttämiseen käytettävissä olevassa ajassa.

Yli 35 oppilaan kouluilla voidaan tämänhetkisillä taloudellisilla resursseilla vielä varmistaa opetussuunnitelman mukainen opetus (tarkoituksenmukainen laadukas pedagogiikka, tuen antaminen, opiskeluhoito, turvallisuus).

Arvio koulun rakenteesta lv.2027-2028

Mikäli Hellanmaan koulun jatkaa toimintaa omana yksikkönään, niin 1.8.2027 alaken koulussa on lukuvuoden alkaessa 26 oppilasta, jotka opiskelevat yhdysluokassa 1-6. Koulussa on yksi luokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Lisäksi erityisopettaja käy koululla kolmena päivänä viikossa. Opiskeluhoitoon henkilöstön laskennallinen määrä koulussa olisi kuraattori n. 1krt/5vko, terveydenhoitaja n.1krt/4vko ja psykologi n. 1krt /6vko. Oppilaiden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen saaminen vaarantuu, tukea tarvitsevien oppilaiden oikeudet eivät todennäköisesti toteudu, oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi vaarantuu ja turvallisen koulupäivän toteutuminen on iso haaste.

Henkilöstösuunnitelma opetushenkilökunnan osalta

Mikäli koulun toiminta lakkautuu, opetushenkilöstön osalta vakituiselle henkilöstölle määritellään uusi viranhoitopaikka osana vuosittaista työkiertoprosessia. Yhteistoimintaneuvottelut on käyty 7.-21.10.2026 välisenä aikana.

Koulukuljetukset

Lapuan kaupungin koulukuljetukset ovat edellisen kerran kilpailutettu lukuvuodelle 2021 - 2022 mallilla (3+1+1) ja olivat voimassa vielä lukuvuoden 2025-2026. Lapuan kaupunginhallitus teki kokouksessaan 30.3.2026 §112 päätöksen hankkia koulukuljetukset lukuvuodelle 2026-2027 suorahankintana. Uusi koulukuljetuskilpailutus tehdään kevään 2027 aikana ja se tulee voimaan lukuvuodesta

2027–2028 alkaen. Tulevassa kilpailutuksessa otetaan huomioon mahdolliset palveluverkon muutokset sisältäen perusopetuslain mukaiset odotusten ja kuljetusten aikaiset maksimijat (alakoululaisilla 2,5 h).

Taloudelliset vaikutukset

Hellanmaan koulun oppilaskohtainen hinta on noussut korkeaksi pienen oppilasmäärän ja koulurakennuksen matalan täyttöasteen vuoksi.

Kaavio oppilaskohtaisista kustannuksista liitteenä olevassa kuulemistilaisuuden materiaalissa.

Mikäli koulutoiminta lakkautuu Hellanmaan koululla, ovat säästöt käyttötaloudessa yhteensä n.134.400€/vuosi. Vuosittainen säästö koostuu opetuksen osuudesta (n. 62.400€) ja teknisen toimen osuudesta (n. 99.000€). Lisäkustannuksia tuovat koulukuljetukset arviolta (n. 27.000€).

Vuoteen 2036 mennessä suunniteltu investointien määrä on 212.300€. Yhdeksän vuoden aikana 1.1.2028-31.12.2036 kokonaissäästö käyttötaloudessa olisi n. 1.421.900 €.

Lähikoulun osoittamismenettely / mahdollisten uusien lähikoulujen vertailu

Mikäli Hellanmaan koulun toiminta lakkautuu, opetuksen järjestäjä (Lapuan kaupunki) osoittaa Hellanmaan koulun oppilaille lähikoulun Lapualta 1.8.2027 alkaen. Huoltajat voivat edelleen ilmoittaa lapsen myös toissijaiseen kouluun, mutta tällöin huoltajat vastaavat itse koulukuljetuksesta.

Kartoituksen yhteydessä Hellanmaan koulun oppilaiden osalta on vertailtu kahta eri lähikouluvaihtoehtoa. Ne ovat Poutun ja Ritavuoren koulut. Koulut ovat valikoituneet lähikouluvaihtoehtoiksi maantieteellisen sijaintinsa perusteella sekä siten, että vertailussa on kyläkoulu ja taajaman koulu.

Pouttu

Poutun koulun päärakennus on valmistunut vuonna 1928 ja pihapiirissä sijaitseva talousrakennus vuonna 1956. Viimeisten 10 vuoden aikana koulurakennukseen on investoitu noin 60.000 euroa. Investoinnit ovat kohdistuneet lähinnä pieniin tilamuutoksiin ja pintaremontteihin.

Seuraavan viiden vuoden aikana Poutun koulun investointitarve on yhteensä noin 200.000 euroa. Keskeisimmät korjauskohteet ovat rakennusautomaation saneeraus, julkisivun kunnostus sekä LVI-järjestelmien uusiminen.

Poutun koulussa on tilaa n. 78 oppilaalle, joten Hellanmaan oppilaat mahtuvat tiloihin hyvin. Opetuksen järjestämiseksi kouluun tarvitaan yksi uusi luokanopettaja. Taito- ja taitoaineiden opettamiseen löytyvät tilat ja välineet paitsi sisäliikunnan osalta. Sisäliikuntatunnit toteutetaan Ritavuorella tai urheilutalolla. Matkat kuljetaan päiväautolla. Koululla on myönteisiä kokemuksia lähiympäristön sisäliikuntatilojen käytöstä. Koulussa on uudistettu jakelukeittiö ja ruokala. Piha-alue on monipuolinen. Tämän hetkisen tilanteen mukaan, kaikki Hellanmaan koulun nykyiset oppilaat kuuluisivat koulukuljetuksen piiriin.

Yhdistetty oppilasennuste vuosille 2027-2032

Hellanmaa, Pouttu

	1	2	3	4	5	6	yht.
27-28	9	8	12	13	18	14	74
28-29	11	9	8	12	13	18	71
29-30	11	11	9	8	12	13	64
30-31	13	11	11	9	8	12	64
31-32	11	13	11	11	9	8	63

Mikäli Hellanmaan koulun oppilaat siirtyvät Poutun kouluun, oppilasennuste pysyy pedagogisesta näkökulmasta tarkasteltuna toimivana koko olemassa olevan ennusteen ajan. Ritavuoren koulu jää vajaakäytölle.

Ritavuori

Ritavuoren koulu- ja päiväkotikokonaisuus on nykyaikainen uudisrakennuskohde. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa elokuussa 2020 otettiin käyttöön alakoulu- ja esiopetustilat. Kokonaisuus täydentyi maaliskuussa 2023, jolloin uusi päiväkotirakennus aloitti toimintansa samalla tontilla. Seuraavan viiden vuoden aikana Ritavuoren koululla ei ole investointitarvetta.

Ritavuoren koulussa on tilaa n. 280 oppilaalle, joten Hellanmaan oppilaat mahtuvat tiloihin hyvin. Taito- ja taideaineiden opetukseen löytyvät uudet tilat ja välineet. Piha-alue on monipuolinen. Koulun yhteydessä toimii keskuskeittiö ja koulussa on ruokala. Tämän hetkisen tilanteen mukaan, kaikki Hellanmaan koulun nykyiset oppilaat kuuluisivat koulukuljetuksen piiriin.

Yhdistetty oppilasennuste vuosille 2027-2032

Hellanmaa, Ritavuori

	1	2	3	4	5	6	yht.
27-28	30	38	35	31	39	45	218
28-29	32	30	38	35	31	39	205
29-30	31	32	30	38	35	31	197
30-31	21	31	32	30	38	35	187
31-32	16	21	31	32	30	38	168

Hellanmaan oppilaiden siirtymisestä huolimatta Ritavuoren koulu jää vajaakäytölle.

Huoltajien näkemys lähikoulusta

Huoltajien näkemystä mahdollisesta uudesta lähikoulusta kartoitettiin kyselyn avulla, joka teetettiin Webropol-muotoisena ajalla 2.-22.10.2026. Kyselystä tiedotettiin huoltajia Wilman ja Daisyn kautta seuraavasti:

Hyvät huoltajat,

Kaupungissamme selvitetään parhaillaan Lapuan perusopetuksen palveluverkon tulevaisuutta ja pohditaan kaikkein pienimpien koulujen mahdollista sulkemista. Mitään lopullisia päätöksiä koulujen tulevaisuudesta ei ole tehty.

Teemme alustavaa kartoitusta koulupiirin alueen huoltajien toiveista uuden koulun suhteen, mikäli lapsenne nykyisen koulun toiminta päättyisi. Kysely on suunnattu Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen nykyisten oppilaiden huoltajille sekä kaupungin varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten huoltajille kyseisissä koulupiireissä. Tavoitteenamme on ensisijaisesti pystyä sijoittamaan kaikki saman koulupiirin oppilaat samaan uuteen kouluun. Tämä pohjautuu myös aiemmissa lasten kuulemisissa esiin nousseeseen vahvaan toiveeseen siitä, että tuttujen kavereiden kanssa voitaisiin jatkaa koulupolkua yhdessä.

Huomioitahan, että tämä kysely on alustava kartoitus toiveistanne. Lopulliseen lähikoulun määräytymiseen vaikuttavat toiveiden lisäksi myös muut tekijät, kuten pedagogiset seikat, koulutilojen riittävyys ja oppilaskuljetusten reitit.

Kyselyn tulosten perusteella Hellanmaan huoltajista 41% toivoo oppilaiden lähikouluksi Poutun koulua ja 14% Ritavuoren koulua. Muun vaihtoehdon valitsisi huoltajista 45%. Muina vaihtoehtoina on mainittu Keskuskoulu, Ylihärmä/Kauhava, Haapakosken koulu ja ei väliä.

Kuulemisissa esiin nousi, että lakkauttamisen pelätään pysäyttävän kylän myönteisen kehityksen ja paluumuuton sekä heikentävän yhteisöllisyyttä ja harrastusmahdollisuuksia. Arjessa huolta aiheuttavat pitkät bussimatkat ja vaaralliset maantieosuudet, mutta isommassa koulussa nähdään myös etuja, kuten monipuolisemmat tilat, erikoisluokat ja laajemmat vertaisryhmät.

Kyselyn avoimia palautteita on hyödynnetty lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportin materiaalina.

Arviointi päätösehdotusten vaikutuksista, muun muassa lapsiin kohdistuvista vaikutuksista

Päätöksenteon tueksi on laadittu Haapakosken, Hellanmaan, Kauhajärven ja Männikön koulujen lakkauttamisen valmisteluun kuuluva lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti. Raportti syventää aiempaa lapsivaikutusten arvioinnin raporttia koko perusopetuksen palveluverkon osalta ja tarkastelee vaikutuksia oppilaisiin, huoltajiin ja kyläyhteisöihin kuulemisten ja kyselyiden pohjalta.

Kuulemisten perusteella koululla on suuri merkitys kylien elinvoimalle, perheiden arjen sujuvuudelle ja lasten turvallisuudentunteelle. Samalla kuulemisissa nousi esiin toive nykyistä laajemmista vertaisryhmistä ja kaveripiireistä, minkä lisäksi lapset näkivät suuremmissa kouluissa runsaasti myönteisiä puolia, kuten monipuoliset opetus- ja leikkitalat.

Skenaariotarkastelussa tunnistettiin, että nykytilan säilyttäminen turvaa tutun arjen, lähipalvelut ja kylien elinvoiman, mutta ylläpitää palveluverkon taloudellisia ja rakenteellisia haasteita sekä perheiden epätietoisuutta. Toiseen pienempään kouluun siirtyminen säilyttää pienen kouluyhteisön edut, mutta siihen liittyy riski ratkaisun väliaikaisuudesta, tilojen toimivuudesta sekä koulumatkojen turvallisuudesta. Suurempaan kouluun siirtyminen tarjoaa nykyaikaiset tilat, laajemmat vertaisryhmät ja pysyvyyttä koulupolulle, mutta aiheuttaa eniten muutoskuormitusta, pidentää koulumatkoja ja heikentää välillisesti kylien elinvoimaa.

Ratkaisusta riippumatta jatkovalmistelussa on varmistettava koulumatkojen turvallisuus ja kuljetukset, yksilöllinen tuki siirtymävaiheessa, luottamusta rakentava viestintä sekä päätöksenteon pitkäjänteisyys. Osallistamisaineistoa tulee päätöksenteossa tarkastella rinnakkain pedagogisten selvitysten ja laajemman palveluverkkoraportin kanssa.

Lapsivaikutusten arvioinnin täydennysraportti liitteenä.

Johtopäätökset

Kaupungin lakisääteinen tehtävä on toteuttaa perusopetusta perusopetuslain ja -asetuksen sekä opetussuunnitelman mukaisesti. Oppilaiden tulee saada joka päivä opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppimisen ja koulunkäynnin tukea sekä opiskeluhuollon palveluita. Opetusryhmät tulee muodostaa tarkoituksenmukaisesti ja koulussa tulee olla riittävä määrä opetushenkilöstöä.

Kaupungin tämänhetkisessä taloustilanteessa sivistystoimelle suunnatulla resurssilla edellä mainittuja tavoitteita ei pystytä toteuttamaan kaupungin pienimmissä kouluissa. Pienemmät yksiköt vaativat toimiakseen suhteessa isommat resurssit kuin isommat koulut, joissa saman resurssin suuntaaminen laajemmalle oppilasmäärälle on tehokkaampaa tuottaen monipuolisempia palveluita. Alle 35 oppilaan kouluissa ryhmistä muodostuu liian heterogeenisia, jotta opettajalla olisi mahdollisuus antaa kaikille oppilaille heidän tarvitsemaansa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Pienillä kouluilla ei voida tarjota tukea tarvitseville oppilaille kaikkia oppilaskohtaisen tuen muotoja (erityisluokanopettajan opetus). Hyvinvointialueen tuottamat opiskeluhuollon palvelut jäävät hyvin vähäisiksi pienillä kouluilla, sillä palvelua kohdennetaan ensisijaisesti laskennallisin perustein.

Kaiken kaikkiaan suuremmissa yksiköissä oppilaille voidaan tarjota monipuolisemmat ja tiiviimmät oppimisen tuen, erityisopetuksen sekä opiskeluhuollon palvelut. Lisäksi isommissa kouluissa opetusryhmät muodostuvat pääasiallisesti samanikäisistä lapsista, mikä antaa opettajalle enemmän aikaa yksilölliselle eriyttämiselle sekä vältetään opetussuunnitelman vaarantuminen erittäin pienten koulujen moniasteisissa yhdysluokissa. Suurempi kouluyhteisö myös laajentaa lasten sosiaalisia verkostoja, tarjoaa enemmän kaverivaihtoehtoja sekä tukee paremmin vähemmistöryhmien vertaistuen saantia.

Opettajat toivovat kouluyhteisöltä ensisijaisesti yhteistyötä muiden opettajien kanssa sekä tuen resursseja. Nämä molemmat vaarantuvat kouluyhteisön ollessa liian pieni. Hyvin pienessä kouluyhteisössä vastuut kasautuvat yksittäisille opettajille työkuorman kasvaessa suureksi. Aikuisten määrän ollessa koululla vähäinen, myös turvallisuusriskit kasvavat (valvonnan järjestäminen välitunneilla, siirtymissä ym.).

Mikäli Hellanmaan koulu jatkaa toimintaa omana yksikkönään, niin 1.8.2027 alkaen koulussa on lukuvuoden alkaessa 26 oppilasta, jotka opiskelevat yhdysluokassa 1-6. Koulussa on yksi luokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja. Lisäksi erityisopettaja käy koululla kolmena päivänä viikossa. Opiskeluhuollon henkilöstön laskennallinen määrä koulussa olisi kuraattori n. 1 krt/5vko, terveydenhoitaja n.1 krt/4vko ja psykologi n. 1 krt /6vko. Oppilaiden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen saaminen vaarantuu, tukea tarvitsevien oppilaiden oikeudet eivät todennäköisesti toteudu, oppilaiden ja

henkilöstön hyvinvointi vaarantuu ja turvallisen koulupäivän toteutuminen on iso haaste.

Perusopetuslain ja opetussuunnitelman toteutumiseksi, hyvinvoinnin edistämiseksi ja turvallisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä, että Hellanmaan koulun toiminta lakkaa 1.8.2027 alkaen ja oppilaille osoitetaan uusi lähikoulu. Lisäksi kaupungin taloudellisen tilanteen vuoksi on vastuullista tiivistää palveluverkkoa ja ennakoida oppilasmäärien laskua. Vähentämällä koulujen määrää, opetusta voidaan toteuttaa taloudellisesti tehokkaammin ja samalla monipuolisemmin oppilaiden eduksi.

Hellanmaan koulun oppilaiden mahdolliseksi tulevaksi lähikouluksi on kartoitettu Poutun ja Ritavuoren kouluja. Molemmissa vaihtoehdoissa opetus ja oppimisen tuki voidaan järjestää lakisääteisesti ja tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Koulumatkojen pituus vertailtavien koulujen välillä eivät suuresti poikkea toisistaan. Poutun kouluun siirtymistä puoltavat huoltajien näkemykset sekä mahdollisuus säilyttää kyläkoulu.

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle päätettäväksi seuraavaa:

1. Hellanmaan koulun toiminta lakkautuu 1.8.2027 alkaen.
2. Hellanmaan koulun oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Poutun koulu 1.8.2027 alkaen.
3. Hellanmaan koulun opetushenkilöstön osalta vakituiselle henkilöstölle määritellään uusi viranhoitopaikka osana vuosittaista työkiertoprosessia.

§ 139

Viranhaltijapäätökset / sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Lassila, Hallintosihteeri, tiina.lassila@lapua.fi

Sivistyslautakunnan tiedoksi ilmoitetaan seuraava sivistys- ja hyvinvointijohtajan viranhaltijapäätös:

22.10.2026 §25 Palveluverkkovalmistelua koskevan yhteistoimintamenettelyn päättäminen

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta merkitsee tehdyn viranhaltijapäätöksen tiedokseen.

§ 140

Viranhaltijapäätökset / sivistyslautakunnan alaiset toimijat

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Lassila, Hallintosihteeri, tiina.lassila@lapua.fi

Lapuan kaupungin hallintosäännön 5 luvun 31 § 2 momentin mukaan lautakunnan alaisen toimielimen tai viranhaltijan on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Sivistyslautakunnan tiedoksi ilmoitetaan mahdollista lautakunnan otto-oikeuden käyttöä varten seuraavat sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset:

opetuspäällikkö:

17.9.2026 §223 Lukuvuosisuunnitelman muutos 22.9.2026 / Lasten parlamentti

6.10.2026 §226 Lukion lukuvuosisuunnitelmien hyväksyminen lukuvuodelle 2026-2027

7.10.2026 §227 Perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmien hyväksyminen lukuvuodelle 2026-2027

20.10.2026 §232 Luokanopettajan viran 0074 sijoituspaikan siirtäminen määräajaksi 19.10.2026- 28.2.2027 / Ritavuoren koulu / Tietäväinen Maarit

Ehdotus

Esittelijä: Mika Kamunen, Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistyslautakunta päättää mahdollisesta otto-oikeuden käyttämisestä edellä mainittujen viranhaltijapäätösten osalta.

§ 141

Muut asiat

Seuraava kokous pidetään tiistaina 10.11.2026.